
12/2013

ročník LXXXV

ČASOPIS ČESKÝCH LÉKÁRNÍKŮ

měsíčník stavovské lékárnické komory

Škoda, že někdo nenatočí aspoň dokumentární film o ztracených iluzích českých lékárníků. Tak nějak „celospolečensky“ to není téma příliš zajímavé, lidi mají svých starostí dost, a na lékárenství je zajímavá jen to, proč se na léky nedoplácí všude stejně a proč se „za podání krabičky“ vybírá

třicet korun. A přece by v tom dokumentu bylo zajímavé slyšet o ztracených iluzích, že veřejnost vůbec někdy ocení, jak zodpovědnou práci dělají, že lékárníci se stejně jako lékaři musejí celý život vzdělávat, ale i o ztracených ideálech, které jsou teď považovány za projev naivity. A taky na vlastní kůži bohužel zjistili, jak se z dobrých kamarádů stávají nesmiřitelní konkurenti, když jde o peníze.

Někteří z vás v nejbližší době končí s provozem vlastní lékárny. Někdo ji buď prodá (a není to tak jednoduché, jak by se mohlo zdát), nebo ji zavře u vědomí toho, že lékárenský trh ovládají silnější hráči, protože stát za tárrou skoro jak sám voják v poli nebo na provoz doplácet z vlastní kapsy je ekonomicky i psychicky devastující.

Zejména starší kolegyně a kolegové mají samozřejmě obavy z budoucnosti, ale sami říkají, že se ani tak nebojí toho, že z důchodu si moc vyskakovat nebudou, přestože i to je pravda. Straší je představa, že teď, kdy jim zdraví přestává sloužit, začnou i oni chodit častěji do ordinací. Tam s nimi lékař zírající do počítače moc komunikovat nebude, pak napíše nějaký kód, s tím půjdou do lékárny, aniž budou vědět, co to ve skutečnosti mají užívat, a k nejmodernějším a nejučinnějším lékům se možná vůbec nedostanou.

Já ale věřím, že čeští lékárníci si jako vždycky budou umět poradit. Znalosti a zkušenosti vám nikdo vzít nemůže. To si prosím připomínejte nejen na sklonku roku, kdy nám všem upřímně přeju hodně zdraví a štěstí, a to s vírou, že nás čeká ještě mnohé pěkného.

Jaroslava HOŘANSKÁ

šéfredaktorka

Mgr. Jaroslava Hořanská

redakční rada

PharmDr. Jan Horáček (předseda),
PharmDr. Pavel Grodza, PharmDr. Petr Haltuf,
Mgr. M.V.C. Kateřina Horáčková, PharmDr. Kamil Hrubý,
doc. RNDr. Jozef Kolář, CSc., Mgr. Jiří Kotlář,
Mgr. Aleš Krebs, Ph.D., PharmDr. Miloš Potužák,
PharmDr. Daniela Seberová, PharmDr. Pavel Škvor

vydavatel

Lékařnická akademie, s. r. o.
Rozárcina 1422, 140 02 Praha 4
Vydavatel je zapsán v obchodním rejstříku vedeném
Krajským obchodním soudem v Praze, oddíl C vložka 74194.

sazba

Kateřina Hoferková

tisk a distribuce

Ringier Axel Springer Print CZ a.s.
Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová

předplatné a inzerce

Objednávky v redakci časopisu

redakční uzávěrka

č. 1/2014 – 3. ledna 2014

ISSN 1211-5134

Registrováno MK ČR E 6651, MIČ 46330

Podávání novinových zásilek povoleno

Oblastní správou pošt v Ostravě

čj. 1559/96-P/1 ze dne 19. 6. 1996

autorům

• Maximální rozsah redakci nevyžádaného příspěvku je do 165 řádků normovaného rukopisu (NR; 1 řádek = 60 úhozů) • K příspěvkům přes 65 řádků NR požadujeme tematickou nebo ilustrační fotografii (kresbu, reprodukci apod.) • Redakce si vyhrazuje právo příspěvku krátit či stylisticky upravit. Na otištění rukopisu není právní nárok.

obsah

Letošní rok z toho lepšího konce	4
Zeptali jsme se	5
Členské příspěvky ČLnK na rok 2014	7
Interaktivní dispenzační semináře	
Mohu se vás na něco zeptat? Kouříte?	9
Z kongresu nemocničních lékárníků	10
Zpráva ze třetího kongresu ČOSKF	12
Návody pro dispenzaci: Liraglutid	13
XV. Sympozium KF René Macha	14
K devadesátým narozeninám docenta Milana Čeladníka	15
Tak to vidím já: Zkusme lidem otevřít oči	16
Molekula měsíce: Zirkonium silikát	17
Osvědčení k výkonu soukromé lékárnické praxe	18
Nově registrované látky: Teriflunomid	24
Nové nebo méně známé léčivé rostliny: Glechoma hederacea	25
7. ročník Scientia Pragensis	26
Klub přátelského setkávání posedmé společně v Praze	28
Stážistkou v lékárně u protinozčů	29
Takové menší „piárko“ aneb Nefušujeme vám do řemesla, jen jsme se chopili šance	32
Časopis Československého Lékárnictva 1933	34

titulní strana

**Lékárníci na svých cestách po světě
fotografují lékárny**

PharmDr. Petr Greguš pořídil snímky lékáren v Rusku, konkrétně v Petrohradu. Lékárna „První pomoc“ je pro pacienty otevřena od 8 do 23 hodin, nachází se v prostoru mezi Petropavlovskou pevností a křižníkem Aurorou. Tato legendární loď od roku 1961 až do současnosti slouží jako muzeum.

Letošní rok z toho lepšího konce

Podzimní měsíce přinášející kombinaci zkracujícího se dne, letních dovolených a táborů kdesi v dávných vzpomínkách, pošmorného počasí a pracovního šturmu spojeného s koncem roku asi neposkytují úplně ideální atmosféru pro sjezd delegátů České lékárnické komory; ideálním termínem pro jednání plně konstruktivních nápadů by tak mohl být třeba zelenající se duben. Při ohlédnutí za dobou před pár týdny si ale dovolím říci, že letošní, XXIII. sjezd delegátů naší komory přinesl nápady a konkrétní úkoly i v dušičkovém listopadu.

Mgr. Michal Hojný, viceprezident ČLnK

Skeptik může namítnout, že měl chyby. Ano, našly by se jako každý rok, ale debata a usnesení letošního sjezdu se od těch předchozích trochu liší.

Co se mi líbí

Odsouhlasení „Priorit České lékárnické komory“ a „Koncepte veřejného lékárenství“. Po těchto materiálech se, nejen na sjezdech, volalo opakovaně. Povolební doba nabízí také šanci pokusit se o uskutečnění významné části těchto priorit. Díky patří všem, kteří se zapojili do jejich přípravy.

Podpora pro zadání zpracování modelu odměňování s nižší závislostí na ceně renomované poradenské firmě. Díky dopadu revizí na hospodaření lékáren bylo toto téma přijato již výrazně vstřícněji než v roce 2008, kdy se nám (tehdejšímu vedení ČLnK) o potřebě připravit změnu v systému odměňování nepodařilo přesvědčit většinu delegátů.

Návrhy na změny v oblasti PR. Nezbyvá, než i za ně poděkovat; opravdu a bez ironie. Nejsou míněny jako kritika aktuálního tiskového mluvčího komory, ale fakticky navazují na jednání, která jsme vedli již během letošního roku. Měli jsme vytipovánu známou novinářskou osobnost s vynikající profesní prestiží, přesně se hodící pro koordinaci veškerých PR aktivit orientovaných jak dovnitř lékárnického stavu, tak i směrem k veřejnosti. Jenže, jak už to v životě chodí, i osobnosti potkávají zcela neprofesní radostné události. Budeme tedy hledat dál, teď již s mandátem delegátů. Není žádný problém „nalít“ do PR tisíce a miliony, ale investovat je do této oblasti tak, aby se „multiplikovaly“ (jak hezky česky říkají ekonomové), to už vyžaduje fištrón.

Na sjezdu mě potěšily názory delegátů, že PR se vlastně tvoří hlavně v lékárně, a také nápad na obnovu pacientského časopisu bez reklam, a na informační kampaň co je to lékárna, co nabízí, kdo v ní pracuje a co pacientům přináší. Možná si říkáte, že jde o příliš základní otázky, ale zkuste je někdy položit pacientům...

Věřím, že ti, kteří s nápady přišli, si na své autorství vzpomenou i ve chvíli, kdy budeme shánět autorský tým pro pravidelné psaní textů na web, do novin a časopisů. Protože toto je to nejlepší PR, postavené na reálných základech, žádné potěmkinovské vesničky za jásavými plakáty.

Co se nám letos povedlo

Po zvolení viceprezidentem komory jsem byl dotázán: „Co myslíš, že se vám – představenstvu ČLnK vlastně letos povedlo?“

Záludná otázka.

Člověk je asi logicky víc zvyklý přemýšlet nad tím, co šlo udělat lépe, nebo nad tím, co se nepodařilo vůbec. Ale proč jednou neudělat i pozitivní sumář? Tady je:

- Naše komora je respektovaný partner v legislativním procesu. Opravdu.
- Podařilo se otevřít debatu o budoucnosti odměňování lékáren, debatu bez nálepek a s jediným cílem – najít systém, který bude dlouhodobě ekonomicky udržitelný a bude představovat motivaci pro lékárníky a farmaceutické asistenty.
- Názor komory na paralelní export se po neúspěchu při novelizaci zákona o léčivech vrací do hry na ministerstvu zdravotnictví i na SÚKL. Třeba se ještě dočkáme změny.

- Zajištění přístupu k nejméně používanému nízkomolekulárnímu heparinu i pro veřejné lékárny. Že je to drobnost? Možná, ale také to může být ukázka vlivu ČLnK.
- Pokračovaly, a to s výraznou mediální ozvěnou, tradiční PR projekty komory – Den lékáren, ATB týden, Lékárnice jsou také maminky a další. Nový život vdechuje inhalátorům téměř 400 lékáren.

Měli jsme vytipovánu známou novinářskou osobnost s vynikající profesní prestiží, přesně se hodící pro koordinaci veškerých PR aktivit orientovaných jak dovnitř lékárnického stavu, tak i směrem k veřejnosti. Jenže, jak už to v životě chodí, i osobnosti potkávají zcela neprofesní radostné události. Budeme tedy hledat dál, teď již s mandátem delegátů.

- Po několikaleté snaze potvrdil hlavní hygienik ČR stanovení glykémie v lékárnách. Pro nás se tím otevírá velká možnost realizace v depistáži diabetu. Konkrétní projekty připravíme pro rok 2014.
 - Pilotní garantované kurzy zaměřené na odvykání kouření daly dohromady kreativní autorský tým a všechny byly zaplněné do posledního místa.
 - Vysoký standard a kvalitní praktickou náplň si drží interaktivní dispenzační semináře. Nejspíš i díky tomu mají postaráno o výraznou finanční podporu pro rok 2014 od společnosti TEVA.
- Je toho málo, co se povedlo? Možná ano. Podobně by se dal sestavit i soupis věcí méně povedených a nepovedených; otázka však zněla „Co se povedlo?“

Vážené kolegyně, vážení kolegové. Za všechny členy představenstva České lékárnické komory Vám s koncem roku 2013 přeji, aby při jeho inventuře měl Váš soupis povedených skutků více řádků než seznam těch ne úplně zdařilých.

ZEPTALI JSME SE

V poslední době je v řadě evropských států vyvíjen tlak na snižování ceny léčiv a mnozí výrobci své přípravky skutečně dodávají za nižší ceny. Nemáte obavy, že pokles cen může zapříčinit pozvolné zhoršování jakosti a bezpečnosti vyráběných léčiv?

(Tentokrát položil otázku PharmDr. Jan Hašek)

PharmDr. Lubomír CHUDOBA,
prezident České lékárnické komory

Domnívám se, že u zavedených nadnárodních výrobců léků snižená kvalita nehrozí. Ti spíše přestanou z cenových důvodů svůj lék do ČR dovážet.

Obavu bych spíše měl u výrobce léčiva pocházejícího z méně vyspělého světadílu, případně výrobce doplňku stravy.

MVDr. Pavel BRAUNER, Ph.D.,
výkonný ředitel Asociace distributorů léčiv

Domnívám se, že kvalita by neměla být ohrožena, pokud budou dodržována standardní regulační a kontrolní opatření v rámci výroby, velkodistribuce i dispence, a certifikace správné výrobní praxe, správné distribuční praxe a dozor lékových agentur by toto měly garantovat. Bohužel, dokážeme si představit, zejména pokud žijeme v České republice, že pouhá regulace bez osobních odpovědností a morálních přístupů nemusí vždy stačit. Obecně se ale nedomnívám, že by mělo dojít ke zhoršení kvality léčiv, pokud budou dodržovány popsané regulativy a existovat funkční kontrolní činnost zodpovědných autorit. Jinou otázkou jsou širší důsledky dopadu permanentního tlaku na nižší ceny, které se projevují negativně v rámci farmaceutického trhu a bytostně se dotýkají všech článků, tj. od výroby přes velkodistribuci až po lékárny.

PharmDr. Petr HORÁK,
vedoucí lékárník NL FN Motol

Nemyslím si, že by se kvůli tlaku na ceny ustupovalo z dosavadních standardů. Ty stanovuje mj. Evropská unie a není pravděpodobné, že by z nich nějak ustupovala. Obavu mám spíše z toho, že bude pokračovat a akcelerovat nynější trend zhoršující se dostupnosti některých léčiv u nás. Česká republika je malý trh, a pokud je nějaké léčivo u nás nevýdělečné a není ho přebytek, je pro výrobce jistě výhodnější prodat toto léčivo na trzích, kde jsou za ně ochotni zaplatit lépe (zde jsou často zmiňovány USA, ale jedná se určitě i o bohaté arabské země, některé země na Kavkazu atd.). Častější je nyní také trend, kdy se firmy zbavují svých starších, ale stále potřebných léčiv prodejem licence někomu jinému, většinou mimo EU, což bývá také spojeno s problémy s dostupností.

Druhá moje obava je taková, že spíše než snižování kvality léčiv se půjde cestou jejího nezvyšování. Nemusí přitom jít jen o lék ve smyslu „holé“ lékové formy, již si pacient aplikuje. Evropská asociace nemocničních lékárníků například dlouhodobě podporuje myšlenku *Single Unit Barcoding*, tedy aby každá dávka u kusových lékových forem měla svůj kód, který by mohl být načten pro kontrolu a uložen do pacientovy dokumentace v rámci aplikace. Tím by se mohla dramaticky zvýšit bezpečnost farmakoterapie v nemocnicích, aniž by musely být používány velice drahé a ne vždy dostatečně flexibilní jednodávkové systémy (ale i při jejich použití by byl *Single Unit Barcoding* výhodný). Hlavní argument, který stojí proti zavedení tohoto systému, je právě hrozba nárůstu nákladů, které by při velkém tlaku na snižování cen nebylo jak pokrýt.

Prof. PharmDr. Alexandr HRABÁLEK, CSc.,
děkan Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové

Ne. Vzhledem k tomu, že kvalita léčiv je sledována mnohastupňově, tak by se to nemělo stát. Na druhou stranu se domnívám, že standardy obvyklé pro uvádění nových molekul na trh jsou nastaveny tak vysoko (a jsem přesvědčen, že často zbytečně), že naopak brání menším výrobcům (a to menším pouze relativně) se na trhu originátorů vůbec uplatnit. Teoreticky by tedy mohla vzniknout příležitost uvést na trh nová léčiva za nákladů, které nebudou tak nesmyslně vysoké. Z vlastní zkušenosti vím, že řada drahých opatření nezbytných při vývoji nové molekuly je při racionálním vyhodnocení jejich potřeby zbytečná a vyřazuje „menší“ výrobce předem ze hry. Perspektivní molekuly se pravděpodobně kvůli tomu vůbec nedostanou na táry lékáren.

Mgr. Jakub DVOŘÁČEK, výkonný ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu

Tlak na snižování cen léků nemá a nebude mít vliv na kvalitu inovativních léčivých přípravků. Jejich kvalita i bezpečnostní profil zůstávají na stejné vysoké úrovni jako doposud. Co se však bude stále zhoršovat, je dostupnost inovativních léků vlivem paralelního re-exportu, který z nízkých cen profituje. Jen za prvních šest měsíců vyvezli překupníci z České republiky léky v hodnotě 2,5 miliardy korun. U některých přípravků bylo vyvezeno až 80 % objemu určeného pro český trh. Další tlaky na snižování cen léčiv situaci pouze prohloubí.

Pokračování na další straně

**Mgr. Tomáš CIKRT,
nezávislý konzultant a publicista**

Nechápu otázku. Má tazatel na mysli zavedené firmy, nebo nějaké kutily z blíže nespecifikovaných oblastí Asie? Představuje si snad, že klasická farmaceutická společnost začne najednou po desítkách let své existence šidit výrobu a dávat do léků například menší nebo větší množství účinné látky, nebo přidá nějaké neznámé nebezpečné pomocné látky? Nebo snad při vývoji léku obejde některé požadavky klinického hodnocení? Nebo zruší výstupní kontrolu? Považuji to za nesmyslný předpoklad. V tomto byznysu je důvěra v kvalitu naprosto nezbytná. Hlavně jakostí a bezpečností se odlišují opravdoví a zavedení výrobci od padělatelů, proč by si ničili své podnikatelské prostředí? Nevěřím ani, že by třeba takový úřad FDA přivíral nad zhoršováním kvality oči. Firmy mají přeci jiný silný nástroj jak bojovat proti nízkým cenám, a tím je dostupnost léků. Musí tak činit mazaně a selektivně. Mohou začít tlačit menší a levné země jako je ta naše. Řeknou: Za tuhle cenu lék na váš trh nedodáme.

**PharmDr. Antonín SVOBODA,
předseda, Mladí lékárníci o.s.**

Ano, tyto obavy jsou podle mě zcela na místě. Silný tlak na cenu se projeví hledáním úspor na straně výrobců, pravděpodobně vyšším dovozem léků z rozvojových zemí a také možným snížením nákladů ve výrobních procesech a na jištění kvality léčivých přípravků. Tradiční výrobci mohou opustit český trh a v záplavě nových „nízkonákladových léků“

nelze vyloučit četnější závady kvality, které nemusí být včas odhaleny. Nejvíce rizikové pro pacienty jsou léky s nízkým terapeutickým indexem nebo léky s postupným uvolňováním. Důsledkem by mohly být četnější stahování LP z důvodu nekvality, následné výpadky a nedostupnost léčiva, následné snížení důvěry a adherence pacientů k léčbě.

Cena by neměla být jediným kritériem u léků a rozhodně by neměla být snižována až na úkor kvality. Jako nezbytné vnímám uvedení přesného místa výroby na každém balení léku, posílení kontroly kvality lékovými agenturami a omezení vstupu do pozitivních listů ZP u těch výrobců, u nichž by byly častěji zjištěny závady v jakosti.

**Mgr. Marek HAMPEL,
předseda představenstva Grémia majitelů lékáren**

Ne, neobávám. Jsem přesvědčen, že registrační procedura v jednotlivých zemích je prováděna podle platných zákonů, předpisů a směrnic.

**Prof. RNDr. Luděk JAHODÁŘ, CSc., předseda
České farmaceutické společnosti ČLS JEP**

Ne. Nemám obavy, výroba léčivých přípravků je natolik předražena (viz zisky výrobců), že výrobce nemá důvod, aby opouštěl pravidla bezpečnosti a jakosti.

**KLID A POHODU
K LETOŠNÍM VÁNOCŮM,
MNOHO ŠTĚSTÍ,
ZDRAVÍ A ÚSPĚCHŮ
DO ROKU 2014
VŠEM ČTENÁŘŮM
A SPOLUPRACOVNÍKŮM
PŘEJE REDAKCE**

Členské příspěvky ČLnK na rok 2014

ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY JSOU SPLATNÉ OD 1. LEDNA DO 28. ÚNORA 2014

ZÁKLADNÍ PŘÍSPĚVEK

Členský příspěvek základní ve výši **3 000 Kč** platí všichni členové ČLnK (včetně držitelů osvědčení), kromě členů majících nárok platit příspěvek redukováný. Při platbě členského příspěvku základního prosíme uvést **S.symbol/ specifický symbol = 2**.

REDUKOVANÝ PŘÍSPĚVEK

Členský příspěvek redukováný ve výši **1 500 Kč** jsou oprávněni platit:

- ženy (muži) na mateřské a rodičovské dovolené (**S. symbol = 41**)

Za mateřskou, resp. rodičovskou dovolenou je možno považovat pouze ten stav, kdy k rozhodnému datu (1. 2. 2014) rodič pobírá peněžitou pomoc v mateřství (po dobu MD), resp. rodičovský příspěvek (po zvolenou dobu 2, 3 nebo 4 let). Na výzvu ČLnK jsou povinni tuto skutečnost doložit.

Na členku (člena), která(y) po skončení mateřské, resp. rodičovské dovolené zůstane tzv. v domácnosti, se nevztahuje možnost platby redukováného členského příspěvku (musí tedy platit členský příspěvek základní ve výši 3 000 Kč, příp. může ukončit své členství v komoře).

- nepracující důchodci (**S. symbol = 42**), tzn. ti důchodci, kteří k rozhodnému datu (1. 2. 2014) nevykonávají lékárenskou činnost v pracovněprávním ani obdobném vztahu. Na vyžádání ČLnK jsou povinni to doložit, např. čestným prohlášením.

- absolventi, kteří do ČLnK vstupují v kalendářním roce ukončení studia (**S. symbol = 44**)

- studenti doktorského studia v prezenční formě na fakultách v ČR za následujících podmínek, stanovených představenstvem ČLnK:

a) studenti o možnost platit redukováný členský příspěvek musejí předem písemně požádat a žádost doložit potvrzením fakulty o zařazení do studia

b) studenti každý rok před platbou členského příspěvku musejí předložit potvrzení fakulty o trvání studia v daném roce

(**S. symbol = 43**)

U členů, kteří platí redukováný členský příspěvek, vyžadujeme uvedení S. symbolu do identifikace platby jako povinný údaj.

Výše příspěvků není odvislá od velikosti pracovního úvazku, tzn. je dána podle výše uvedených sazeb pro každého člena ČLnK, ať má pracovní úvazek 1,0 nebo např. jen 0,2. Rovněž platí, že při přijetí za člena ČLnK v průběhu roku je nutné zaplatit příspěvek v celoroční výši. Uvedená specifikace a pravidla platby členských příspěvků vycházejí z Rozpočtového opatření představenstva ČLnK č. 1/2008 ze dne 7. 11. 2008, které najdete na www.lekarnici.cz v rubrice Předpisy, stanoviska → Rozpočtová opatření představenstva ČLnK.

Rozhodným datem pro posouzení výše členského příspěvku (tedy pro možnost platby redukováného příspěvku, resp. pro platbu základního příspěvku po platbě redukováného členského příspěvku v předchozím roce) je **1. únor 2014. Z toho tedy vyplývá, že především platby členského příspěvku redukováného by měly být prováděny až po 1. únoru 2014.**

ZPŮSOB PLATBY

Bankovním převodem z Vašeho účtu na účet ČLnK č. **68938011/0100** (KB Praha 4). Jako **variabilní symbol** uveďte číselný údaj ve tvaru **xxxxyyyy**, kde **xxx** je kód Vašeho OSL a **yyyy** je Vaše evidenční číslo člena ČLnK (pokud má Vaše evidenční číslo méně než 4 místa, uveďte na jeho počátek příslušný počet nul, tzn. kdo má např. evidenční číslo 76, do variabilního symbolu uveďte hodnotu 0076). V případě pětimístného členského čísla uveďte např. 90510158 (905 kód OSL, 10158 čl. číslo).

ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY

- základní: 3 000 Kč
- redukováný: 1 500 Kč

DALŠÍ POPLATKY

- registrační poplatek nového člena: 200 Kč

V krajním případě můžete jako variabilní symbol použít svoje rodné číslo.

Upozorňujeme, že variabilní symbol je třeba uvést v každém případě, jinak je platba v evidenci ČLnK nepřijatelná!

Pokud někdo vyplní špatně variabilní symbol (evidenční číslo člena), může se stát, že platba bude připsána jinému členovi, protože zapisování členských příspěvků do PC evidence se bude provádět automatizovaně přímo z výpisů z účtu bez manuální kontroly. Pro snadnější dohledání takto případně špatně zapsaných členských příspěvků **požadujeme jako povinný údaj uvést do zprávy pro příjemce jméno a příjmení člena. Zvláště potřebné je to v případech, kdy za člena platí příspěvek zaměstnavatel – pak je třeba uvést, ve prospěch kterého člena příspěvek platí.**

TERMÍNY

Členské příspěvky musejí být zaplacené do 28. února 2014, po tomto datu jsou členové povinni ve smyslu Finančního řádu ČLnK (část II, § 3, odst. 2) uhradit navíc penále, které činí 10 % z dlužné částky za každý (i započatý) měsíc prodlení. Při pozdní úhradě (resp. pozdní platbě vyměřeného penále za pozdní platbu) se vystavují nebezpečí zahájení disciplinárního řízení, které může skončit až vyloučením z ČLnK se všemi důsledky z toho vyplývajících.

Pokračování na další straně

Pokračování z předchozí strany

UKONČENÍ ČLENSTVÍ

Někteří členové ČLnK se mylně domnívají, že pokud nezaplatí členský příspěvek na příslušný rok, automaticky přestanou být členy ČLnK. To je nesprávný výklad, který může pro člena znamenat nepříjemné překvapení. Ukončit členství lze totiž v souladu s řády ČLnK pouze na základě písemné žádosti člena s uvedením požadovaného data ukončení členství (většinou k 31. 12. příslušného roku), jestli ale žádost není podána, je třeba příspěvek uhradit. Pokud se tak nestane, je jeho platba vymáhána. Ukončit členství může např. nepracující důchodce, farmaceut odcházející pracovat mimo lékárnou nebo do zahraničí. V případě opětovného nástupu do lékárně je pak ale třeba podat novou žádost o členství v ČLnK. Dovolujeme si v této souvislosti na základě četných dotazů sdělit, že neexistuje žádný institut pozastaveného členství.

Pokud tedy někdo **zamýšlí ukončit členství** tak, aby se na něj již nevztahovala povinnost platit členský příspěvek na rok 2014, **musí tak učinit výhradně písemnou formou nejpozději do 31. 12. 2013.**

Těm, kteří by svou případnou žádost o ukončení členství s cílem neplatit členský příspěvek na rok 2014 podali až po 31. 12. 2013, nelze zaručit kladné vyřízení. V takovém případě lze pouze doporučit současně se žádostí o ukončení členství předložit žádost o výjimku z platby členského příspěvku. V případě důvodů hodných zřetele (a pokud bude žádost předložena max. do 28. 2. 2014, tedy do doby splatnosti členských příspěvků) představenstvo uváží, zda výjimku udělí, či nikoliv. Pokud výjimka udělena nebude, zůstává členovi povinnost členský příspěvek na rok 2014 zaplatit.

Považujeme za potřebné na výše uvedenou záležitost s ukončením členství speciálně upozornit farmaceuty s jinou než českou státní příslušností (**především farmaceuty ze Slovenské republiky**), kteří se vracejí pracovat do své vlasti a farmaceuty s českou státní příslušností, kteří naopak odcházejí pracovat do zahraničí. Mnozí z nich si neuvědomují (nebo zapomenou), že při

odchodu z ČR je nutné si vypořádat všechny potřebné záležitosti (mezi něž patří tedy i členství v ČLnK) a pak se velice diví, když je po nich požadována úhrada členského příspěvku.

Ukončení členství je možností, nikoliv však povinností. Pokud si někdo z okruhu výše jmenovaných farmaceutů chce členství ponechat, je to jeho právo a nikým nebude nucen ho ukončit. Musí ovšem počítat i s dodržováním povinností, které jsou s členstvím spojeny (tzn. povinnost platby členských příspěvků).

Členové, kteří ukončí svoje členství v ČLnK, ale nechtějí přijít o možnost kontaktu s lékárnickou obcí, mohou si objednat doručování Časopisu českých lékárníků jako předplatitelé, a to přímo v redakci časopisu v Ostravě (kontakty v tiráži časopisu).

VÝJIMKY

Člen, jemuž sociální situace neumožňuje zaplatit členský příspěvek v předepsané výši, může písemně požádat představenstvo ČLnK o uhrazení členského příspěvku, resp. jeho části, ze sociálního fondu ČLnK. Žádost musí doložit doporučením svého OSL. Člen může představenstvo požádat též o jinou výjimku (ukončení členství bez povinnosti platit členský příspěvek na rok 2014 /viz výše/, prominutí penále, atd.). Na kladné vyřízení výjimek není právní nárok.

DALŠÍ POPLATKY

1. Registrační poplatek nového člena: **200 Kč** (beze změny)
2. Poplatky za vydání osvědčení, změnu osvědčení nebo vzdání se osvědčení **se od 1. 7. 2004 nevybírají** (ve smyslu Rozpočtového opatření představenstva ČLnK č. 2/2004).

PLATBA ZAMĚSTNAVATELEM

Podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů (především novely č. 492/2000 Sb.) vyplývá z § 24, odst. 2, písm. d), že pokud zaměstnavatel uhradí za zaměstnance členský příspěvek, lze tento výdaj u zaměstnavatele považovat za

daňově uznatelný. Jde ovšem o akt dobrovolný a právně nevynutitelný. Uvedený režim lze takto aplikovat u soukromých lékáren. U lékáren, které jsou součástí subjektu zřízeného státem nebo územním samosprávným celkem, je aplikace uvedeného režimu sporná, neboť tyto subjekty hospodaří podle rozpočtových pravidel, která jsou možnému uplatnění popsáného daňového režimu nadřazena. Proto bude vždy záležet na konkrétních nastavených pravidlech a pak příp. i na osobní statečnosti managementu těchto subjektů, zda lékárníkům členské příspěvky uhradí či zda si je budou muset lékárníci uhradit sami.

Pokud bude zaměstnavatel (tedy soukromá lékárně) hradit za zaměstnance členský příspěvek, je nezbytně nutné, aby jako variabilní symbol platby uvedl údaje za zaměstnance (viz pokyn v tomto článku o platbě členského příspěvku bankovním převodem), nikoliv svoje IČO nebo jiný obdobný číselný údaj.

Pokud zaměstnavatel uhradí za zaměstnance členský příspěvek, v souladu s příslušnými daňovými zákony musí zaměstnanci na příslušný měsíc k jeho mzdě přičíst částku zaplaceného členského příspěvku jako nepeněžní plnění a takto navýšenou mzdu zdanit a dovést ZP a SP podle platných předpisů.

Pokud se stane případ, že člen si členský příspěvek zaplatí sám a teprve následně se dohodne se zaměstnavatelem, že ten mu jej uhradí zpět, nastává z hlediska daňového komplikovaný případ, který je podle převažujícího názoru nutno řešit tak, že zaměstnavatel musí zpětné proplacení členského příspěvku zaměstnanci zdanit a zaměstnanci tak vrátí částku nižší o odvedenou daň. Z tohoto důvodu proto žádáme, aby se o případné platbě členského příspěvku zaměstnavatelem obě strany včas a jednoznačně dohodly předem.

KONTAKTY

Ing. Markéta Kantůrková
tel.: 241 090 664
e-mail: kanturkova@lekarnici.cz

Jana Nováková
tel.: 241 090 666
e-mail: novakova@lekarnici.cz

INTERAKTIVNÍ DISPENZAČNÍ SEMINÁŘE

Přihlašování pouze na www.lekarnici.cz – vzdělávací akce – nabídka kurzů pro lékárníky.

Účastnický poplatek uhradte dle pokynů při přihlášce: bankovním převodem na účet číslo: 35–7905240297/0100 vedený u KB, variabilní symbol: členské číslo účastníka, konstantní symbol: 558, specifický symbol: kód semináře. Splatnost nejpozději **5 dnů** před konáním semináře. **(V hotovosti na místě akce jen v nejnnutnějším případě a za zvýšený poplatek).**

16. 1. 2014 – Třebíč (kód semináře: 14001)

salonek v hotelu Zlatý kříž, Karlovo náměstí 19/13, začátek v 18.00 hodin

Specifika léčby kašle v dětském věku

Lektoři: PharmDr. Bc. Dana Mazánková, Ph.D.,
PharmDr. Bc. Hana Kotolová, Ph.D.,
MUDr. Pavel Mazánek

Odborný garant: PharmDr. Bc. Dana Mazánková, Ph.D.

Poplatek: 300 Kč, hotově 350 Kč

Počet bodů: 12

29. 1. 2014 – Praha (kód semináře: 14002)

Lékařnická akademie, Rozárcina 1422/9, Praha 4, začátek v 17.00 hodin

Kardiovaskulární léčiva u seniorů

Lektoři: PharmDr. Daniela Fialová, Ph.D.,
prim. MUDr. Ivana Doleželová, MBA

Odborný garant: PharmDr. Daniela Fialová, Ph.D.

Poplatek: 300 Kč, hotově 350 Kč

Počet bodů: 12

30. 1. 2014 – Pardubice (kód semináře: 14003)

Krajská nemocnice Pardubice, velká posluchárna (nad vrátnicí), začátek v 18.00 hodin
Farmakoterapie v pediatrii I

Lektoři: prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc.,
MUDr. Marian Šenkeřík, Ph.D.

Odborný garant: PharmDr. Jitka Šťastná

Poplatek: 300 Kč, hotově 350 Kč

Počet bodů: 12

5. 2. 2014 – Praha (kód semináře: 14004)

Lékařnická akademie, Rozárcina 1422/9, začátek v 17.00 hodin

Kardiovaskulární léčiva u seniorů,
opakování z 29. 1. 2014

Lektoři: PharmDr. Daniela Fialová, Ph.D.,
prim. MUDr. Ivana Doleželová, MBA

Odborný garant: PharmDr. Daniela Fialová, Ph.D.

Poplatek: 300 Kč, hotově 350 Kč

Počet bodů: 12

13. 2. 2014 – Břeclav (kód semináře: 14005)

seminární místnost lékárny, Poliklinika Břeclav, začátek v 18.00 hodin

Zácpa a její léčba

Lektoři: prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc.,
MUDr. Vladan Ryšavý

Odborný garant: PharmDr. Jana Krejčí

Poplatek: 300 Kč, hotově 350 Kč

Počet bodů: 12

Mohu se vás na něco zeptat? Kouříte?

Garantovaný kurz (GK) České lékařnické komory Odvykání kouření v lékárnách byl oficiálně zahájen tvůrkyní projektu PharmDr. MVDr. Vilhou Vranovou a prezidentem ČLnK PharmDr. Lubomírem Chudobou dne 11. 10. 2013 v sídle ČLnK, kde následně proběhl první z cyklu dvoudenních seminářů. GK se skládá z e-learningového modulu, dvoudenního semináře a stáže v Centru pro závislé na tabáku.

Cílem GK je tvorba specializovaných poradenských center odvykání kouření v lékárnách a jejich plnohodnotné zapojení do sítě zdravotnických zařízení, která tyto služby již poskytují. Prvním partnerem ČLnK v projektu je Společnost pro léčbu závislosti na tabáku (SLZT), zastoupená doc. MUDr. Evou Králíkovou, CSc., předsedkyní SLZT a zároveň vedoucí referenčního Centra pro závislé na tabáku ve VFN na Karlově náměstí v Praze. Druhým partnerem je obecně prospěšná vzdělávací společnost PACE 2015, zastoupená PharmDr. MVDr. Vilhou Vranovou, ředitelkou společnosti.

Interaktivně koncipovaného semináře se zúčastnilo přibližně 20 posluchačů, kteří pracovali buď samostatně, nebo ve skupinkách po třech až šesti. Seminář mě zcela nadchnul a předčil veškerá moje očekávání. Byl jedinečný svého druhu. Poprvé jsme byli nuceni seznámit se s probíranou tematikou již předem, a to formou rozsáhlého e-learningového modulu. Byl rozčleněn do pěti kapitol: **1** – kouření škodí zdraví; **2** – tabák; **3** – farmakoterapie; **4** – motivace pacienta; **5** – možnosti lékárny při odvykání kouření. Cenné poznatky nabyté samostudiem jsme si mohli vyzkoušet

a ověřit na praktických případech. Nečekaly nás tedy nudné, zdouhavé přednášky, které bychom pouze pasivně vyslechli, ale právě naopak byl vyžadován aktivní přístup.

Zkušenosti profesionálové vedli seminář zábavnou a nenásilnou formou. Komunikaci s pacienty nacvičovala psycholožka a koučka Mgr. Barbora Lukešová, osvojení odborných znalostí farmaceutika PharmDr. MVDr. Vilma Vranová, která projekt Odvykání kouření v lékárnách vymyslela a ve spolupráci s týmem vedeným doc. MUDr. Evou Králíkovou, CSc., úspěšně realizovala. Proto jí patří největší dík všem farmaceutům, kteří chtějí ve svých lékárnách začít s rozšířenou farmaceutickou péčí na téma odvykání kouření.

Ze semináře jsem si odnesla spoustu cenných odborných doporučení, rad

Pokračování na straně 11

Z kongresu nemocničních lékárníků

SEDMNÁCTÝ KONGRES NEMOCNIČNÍCH LÉKÁRNÍKŮ SE USKUTEČNIL 16.–17. LISTOPADU V 2013 V BRNĚ

Třetí listopadový víkend patřil tradičně kongresu nemocničních lékárníků na brněnském Výstavišti, kde se letos sešlo více než šest set lékárníků a farmaceutických asistentů. Kongres slavnostně zahájil ministr zdravotnictví MUDr. Martin Holcát, MBA, a dále seznámil účastníky s ekonomickou situací ve zdravotnictví a prioritami úhradové vyhlášky pro rok 2014.

„Navštěvuji akce nemocničních lékárníků rád pro jejich konstruktivní a přátelskou atmosféru,“ řekl na závěr svého sdělení ministr zdravotnictví, který dal akci nemocničních lékárníků přednost před sjezdem České lékařské komory probíhající souběžně v Brně.

Odborný program začal přednáškou prof. MUDr. Hany Matějovské Kubešové z Kliniky interní, geriatry a praktického lékařství FN Brno. Ve své prezentaci se zabývala obecnými aspekty farmakoterapie u starších osob. Posluchačům podala podrobný přehled léků, jejichž užívání je spojeno s vyšším rizikem vzniku nežádoucích účinků. Upozornila například na nebezpečí nočních pádů a s nimi spojených zranění při terapii benzodiazepiny. Častým problémem bývá u starších pacientů také úbytek kognitivních funkcí, což může vést k chybnému užívání léků. Na základě svých bohatých zkušeností doporučuje prof. Kubešová s geriatrickými pacienty dostatečně komunikovat a ověřovat, jakým způsobem a které konkrétní léky a potravní doplňky užívají.

Ve vyšším věku stoupá u pacientů incidence poruch paměti. Alzheimerova nemoc postihuje každého dvacátého z lidí starších 65 let. Ve své prezentaci nastínila prof. MUDr. Irena Rektorová, Ph.D., z I. neurologické kliniky FN u sv. Anny v Brně možnosti záchytu tohoto onemocnění ještě před propuknutím příznaků. Využití stanovení biomarkerů je však zatím spíše ve fázi výzkumu a vzhledem k finanční náročnosti není možné dosáhnout většího rozšíření. Základem léčby Alzheimerovy choroby proto zůstávají nadále inhibitory cholinesteráz a inhibitory NMDA receptorů glutamatergního systému. Profesorka Rektorová ve své prezentaci zdůraznila

také potřebu nefarmakologické léčby formou reedukace pacienta s cílem zajistit co nejvyšší míru soběstačnosti v běžném životě.

I přes dosažené pokroky v léčbě a prodlužování průměrného věku naší populace zůstávají kardiovaskulární onemocnění nejčastější příčinou úmrtí, uvedl ve své přednášce MUDr. Ivan Řiháček, Ph.D., z II. interní kliniky FN u sv. Anny v Brně. Lékové interakce představují u geriatrických pacientů reálnou hrozbu, která se zvyšuje s rostoucím počtem užívaných léků. Kliniky významné inter-

akce ukázal doktor Řiháček na příkladech z běžné praxe na interním oddělení. V přednášce také zhodnotil možnosti a rizika používání nových antikoagulačních preparátů (dabigatran, rivaroxaban). Na závěr prezentace uvedl ještě současná evropská doporučení k terapii hypertenze, kde se mírně pozměňuje doporučená cílová hodnota krevního tlaku (140/90 mm Hg).

Odpolední program kongresu patřil odborným blokům, v nichž kolegové z řad lékárníků a farmaceutických asistentů prezentovali vlastní zkušenosti z každodenní lékárenské praxe. Se zájmem účastníků se setkaly prezentace nových receptur pro individuální přípravu léčiv doplněných o stabilizující složky (např. omeprazol suspenze, oční kapky s obsahem vankomycinu nebo orální gel s budesonidem). Takto individualizovaná farmakoterapie je mnohdy jedinou možností pro léčbu specifických skupin pacientů, např. pediatrických. Z praktického hlediska byla velmi přínosná také retrospektivní sdělení hodnotící zkušenosti s využitím robotických technologií v individuálních přípravách.

Část odborného bloku byla věnována také volným sdělením kolegů – klinických farmaceutů. Zazněly konkrétní příklady zapojení farmaceutů do multidisciplinárního týmu s cílem identifikovat a řešit DRP (drug-related-problem).

Zapojení farmaceutů do klinických týmů vyzdvihla Mgr. Kornélie Chrapková, PG Dip, vedoucí Oddělení klinické farmacie Ústavní lékárny IKEM: „Ve spolupráci s lékaři a dalšími odborníky klinického týmu přispíváme k optimalizaci terapie hospitalizovaných pacientů. Naší činností zvyšujeme účinnost a bezpečnost užívaných lékových režimů, a tím přispíváme také k optimalizaci nákladů na farmakoterapii a léčbu obecně.“

Během sobotního odborného programu probíhal také blok volných sdělení farmaceutických asistentek za účasti

zástupkyně slovenské Sekce farmaceutických laborantů Aleny Bohúňové. I tento blok tematicky navazoval na zaměření kongresu. K zamyšlení nad postavením seniorů přispělo bezesporu sdělení „Jak se žije seniorům v Čechách?“ uskutečněné s využitím dotazníkového šetření ve dvou vzorcích populace – u seniorů a adolescentů.

Nedělní odborný blok byl věnován volným sdělením s tematikou onkologické farmacie. Kromě otázek spojených s fyzikálně-chemickou stabilitou nařazených roztoků cytostatik byly během prezentací diskutovány také výhody a limity moderních technologií v přípravě cytostatik. Využití robotů je možná z hlediska bezpečnosti práce zajímavé řešení, jak však ukázal PharmDr. Jan Dvořák z Nemocnice České Budějovice, je spojeno také s mnoha úskalími v podobě náročnější obsluhy, vyšší chybovosti nebo nekompatibilitosti obalového materiálu.

■ Sekce nemocničních lékárníků České farmaceutické společnosti je členem Evropské asociace nemocničních lékárníků (EAHP) a Evropské společnosti onkologické farmacie (ESOP). Díky tomuto členství mohou čeští lékárníci využívat vzdělávací projekty (Academy Seminar EAHP, Masterclass ESOP), přispívající k rozšiřování obzorů v různých oblastech nemocničního lékařství, jak názorně ukázaly prezentace účastníků těchto seminářů. Integrace evropského pohledu a výměna zkuše-

ností s kolegy z jiných zemí potvrzují správnost směru, kterým se nemocniční lékařství v České republice ubírá.

„Těší nás neustálý a vzrůstající zájem kolegů, nemocničních lékárníků a farmaceutických asistentů o každoroční kongres. Navzdory těžkostem a pracovní náročnosti v letošním roce vzrůstá zájem o zvyšování odbornosti, výměnu zkušeností a zvyšování úrovně poskytované nemocniční lékařské péče. Centrem našeho zájmu je prospěch pacienta,“ zhodnotila kongres předsdkyně Sekce nemocničních lékárníků ČFS PharmDr. Helena Rotterová, MBA, vedoucí lékárny VFN Praha.

Mgr. Michal HOJNÝ,
Nemocniční lékárna IKEM

PharmDr. Marek LŽIČAŘ,
Nemocniční lékárna
FN u sv. Anny v Brně

Snímky: PharmDr. Martin Šimíček

Pokračování ze strany 9

a návodů pro svoji práci v boji s celospolečenským problémem a zlovykem kouření. Na kurzu jsem si osvojila metodu komunikace s pacientem–kuřákem, otázky i možné odpovědi jsem si mohla vyzkoušet na reálných příkladech.

Za největší přínos považuji nově naučenou schopnost slušně oslovit jakéhokoliv pacienta v souvislosti s kouřením. Rozhovor by mohl vypadat např. následovně: „Účinek vašich léků na tlak může být snížen nikotinem, mohu se vás tedy zeptat, kouříte?“ Za velice zajímavý považuji nápad na přefázení léčivého přípravku Champix do kategorie výdeje bez lékařského předpisu s omezením. Účastníci projevíli zájem o tzv. refresh kurzy/workshopy, kde by mohli společně sdílet poznatky získané z praxe.

Po říjnovém pilotním kurzu v Praze následoval na začátku listopadu druhý v Brně a poslední letošní se uskutečnil koncem listopadu opět v Praze. Proškolení farmaceuti, tedy ti, kteří již absolvovali e-learning a dvoudenní seminář, se následně po vlastní ose přihlašovali na stáž do jednotlivých Center pro závislé na tabáku. Naše komora má smlouvu asi se sedmi centry po celé ČR. Stáž na dobu stanovenou Centrem (cca 2–3 hodiny, maximálně půlden) je možné absolvovat v počtu nejvýše tří osob najednou. Pro další zájemce budou v roce 2014 vypsány kurzy, na které se budete moci přihlašovat prostřednictvím webu ČLnK (www.lekarnici.cz).

Garantovaný kurz odvykání kouření v lékárnách považuji za opravdu zdařilý a vše je jej všem mohu doporučit. Mnoho pacientů–kuřáků pravděpodobně ani neví o možnostech farmakoterapie, jejich svépomocné pokusy přestat kouřit končí nezdarem, proto to předčasně vzdávají. Odborná centra tak vyhledá pouze zlomek kuřáků. Otevírá se zde obrovské pole působnosti lékařů, které čas od času navštíví opravdu každý, jako skvělá možnost záchytu co největšího množství kuřáků alespoň částečně motivovaných pro odvykání.

Ptát se, poradit a doporučit přestat – jak snadné! Přeji nám, farmaceuti, hodně úspěchů v boji s kouřením! Hurá do toho!

PharmDr. Jana FICNEROVÁ
jnkb@ikem.cz

**Autorka pracuje
v Ústavní lékárně, IKEM, Praha**

Zpráva ze třetího kongresu ČOSKF

SOUČASNÝ VÝVOJ OBORU KF OČIMA ČESKÉ ODBORNÉ SPOLEČNOSTI KLINICKÉ FARMACIE ČLS JEP

Během 3. kongresu České odborné společnosti klinické farmacie České lékařské společnosti J. E. Purkyně, který proběhl na konci září tohoto roku, opakovaně zaznělo, že klinická farmacie je samostatný klinický obor se specifickými a definovanými činnostmi a výstupy. Rozvoj oboru klinické farmacie znázorňuje pyramida na ilustrační příloze tohoto příspěvku.

Mgr. Jana Gregorová

Rozvoj klinické farmacie jako klinického oboru je závislý na vytvoření a rozšíření jeho klinické praxe, na vytvoření systému a sítě oddělení a pracovišť klinické farmacie. Existence těchto oddělení a pracovišť je mimo jiné závislá na dostatečném množství specialistů v klinické farmacii, vzdělaných podle aktuálních požadavků klinické praxe. Proto je třeba specializační vzdělávání v klinické farmacii nastavit tak, aby respektovalo současný stav vývoje oboru.

Rozvoj žádného oboru není možný bez výzkumu, u klinického oboru vychází hlavně z jeho klinické praxe. Velký potenciál pro tento výzkum je právě uvnitř oddělení klinické farmacie.

Zahraniční zkušenosti mohou být v mnohém pro nás pozitivní inspirací, ale některá zahraniční vnímání klinické farmacie na základě našich zkušeností přijmout nechceme. Přestože jsme na začátku cesty, naše zkušenosti korespondují spíše s tím, jak je vnímána klinická farmacie a klinický farmaceut v USA.

Ukotvení KF ve zdravotnickém systému

České odborné společnosti klinické farmacie ČLS JEP (ČOSKF) se podařilo, alespoň v základním měřítku, ukotvit obor klinická farmacie do legislativy:

- prosazením klinickofarmaceutické péče do zákona o zdravotních službách č. 372/2012;
- prosazením požadavku na dostupnost klinického farmaceuta ve zdravotnických zařízeních akutní péče do vyhlášky o minimálním technickém a personálním zabezpečení č. 99/2012.

Klinická praxe oboru KF

Klinický obor se může rozvíjet jen tehdy, pokud má širokou a pevnou základnu v klinické praxi. Pro obor klinická farmacie tuto **základnu musí tvořit oddělení a pracoviště klinické farmacie**. Proto ČOSKF reagovala na novou legislativu dalším krokem, a sice vydáním dokumentu Doporučení ČOSKF ČLS JEP (prosinec 2012; http://www.coskf.cz/dokumenty/Doporučení_COSKF.pdf), ve kterém

definuje možnosti realizace klinickofarmaceutické péče v rámci zdravotnických zařízení v podmínkách českého zdravotnictví.

Důležité je **ukotvení oddělení nebo pracovišť klinické farmacie v rámci organizačního řádu zdravotnických zařízení**.

Přítomnost klinického farmaceuta na lůžkovém oddělení zdravotnického zařízení musí být podpořená standardizovanými činnostmi, které budou srovnatelné mezi jednotlivými pracovišti. Proto ČOSKF na základě zkušeností z vlastní klinické praxe klinických farmaceutů pracujících na oddělení klinické farmacie vydává další dokument Metodika I (práce na oddělení klinické farmacie/optimalizace farmakoterapie pacienta; květen 2013; http://www.coskf.cz/dokumenty/Metodika_1.pdf), v němž mimo jiné ukotvuje základní činnosti klinického farmaceuta a jejich rozsah, předkládá klasifikaci hodnocení farmakoterapeutických doporučení a výstupy činností oddělení a pracovišť klinické farmacie.

Česká odborná společnost klinické farmacie ČLS JEP plně podporuje vnímání klinického farmaceuta jako odborníka, který rutinně provádí hodnocení medikací pacientů v kontextu zdravotnické dokumentace pacienta, informací a požadavků lékaře a pacienta samotného.

Odborná komise ČOSKF pro metodu práce oddělení klinické farmacie:

Česká odborná společnost klinické farmacie ČLS JEP pracuje na **vytvoření systému práce klinického farmaceuta v ambulantní sféře**, základ této činnosti je zachycen v příloze již zmíněné Metodiky I.

ČOSKF prosazuje **vytvoření sítě oddělení a pracovišť klinické farmacie a jejich vzájemnou spolupráci** na všech úrovních, proto v rámci kongresu proběhlo ustavení odborné komise, která je složena z vedoucích oddělení klinické farmacie. Tato komise vznikla jako poradní orgán výboru ČOSKF.

Česká odborná společnost klinické farmacie ČLS JEP plně podporuje **vnímání klinického farmaceuta jako odborníka, který rutinně provádí hodnocení medikací pacientů v kontextu zdravotnické dokumentace pacienta, informací a požadavků lékaře a pacienta samotného**.

Odborníka, který rutinně provádí odborná farmakoterapeutická doporučení určená zdravotnickým pracovníkům a pacientům. Na podkladě těchto doporučení lékař provádí změny v medikacích pacientů a spoléhá na odbornost specialisty v klinické farmacii stejně, jako spoléhá na odbornost jakéhokoli jiného konziliáře.

Odborníka, který na sebe bere odpovědnost za management farmakoterapie v systému přímé péče o pacienta.

Specializační vzdělávání

Klinický farmaceut nese odpovědnost za svá doporučení ošetřujícímu lékaři, navzdory některým chybným interpretacím, že veškerou odpovědnost nese ošetřující lékař. Proto se ČOSKF aktivně podílí na nastavení podmínek specializačního vzdělávání v klinické farmácii tak, aby korespondovalo s novými aktuálními potřebami klinické praxe oboru. Předložila návrh nového vzdělávacího programu oboru klinická farmacie, který by umožnil vstup do specializovaného výcviku buď po absolvování společného základu, nebo rovnou bez absolvování tohoto základu s jasně definovanými podmínkami specializovaného výcviku jedné i druhé varianty.

Česká odborná společnost klinické farmacie ČLS JEP podporuje **vydání nového vzdělávacího programu oboru klinická farmacie v co nejkratší době**, protože klinickou farmaci v maximální míře limituje obsah starého vzdělávacího programu. Je proto pozitivní, že se podařilo sestavit novou Akreditační komisi klinické farmacie z kolegů, kteří pracují na odděleních klinické farmacie a vnímají aktuální potřeby oboru a tyto snahy podporují.

Výzkum oboru KF

Vytvořením dostatečně pevného základu v podobě fungujících a ukotvených oddělení a pracovišť klinické farmacie budou položeny základy nejen dobré klinické praxi oboru, ale také **základy výzkumu, který u klinického oboru musí vycházet z klinické praxe**. Doufáme, že se tak postupně začnou vytvářet podmínky pro spolupráci mezi odděleními klinické farmacie a farmaceutickými fakultami a k vzájemnému ovlivňování klinické praxe, pregraduálního vzdělávání a výzkumu tak, jak to vídáme u lékařských odborností.

Další informace z 3. kongresu na téma Farmakoterapie ovlivňující glycidový a lipidový metabolismus najdete na <http://www.coskf.cz/aktuality/zaverena-zprava-z-3-kongresu-ceske-odborne-spolecnosti-klinicke-farmacie-497>.

Autorka článku je předsedkyní České odborné společnosti klinické farmacie ČLS JEP

NÁVODY PRO DISPENZACI

Liraglutid

Liraglutid (Victoza) patří mezi antidiabetika novější generace, tzv. analoga GLP-1 (glucagon-like peptidy), neboli inkretiny. Prvním zástupcem této skupiny byl exenatid (Byetta). Tyto látky zvyšují sekreci inzulínu z pankreasu podle aktuální hladiny glukózy, nebo naopak upravují množství inzulínu podle secernovaného glukagonu, takže jsou schopny oboustranného regulačního mechanismu. Firma Novo Nordisk jej vyrábí podobně jako všechny své inzulíny formou rekombinantní DNA na kvasinkách *Saccharomyces cerevisiae*. Analoga GLP-1 jsou určeny diabetikům 2. typu, a to pouze ve formě subkutánních injekcí, pacientům je však potřeba vysvětlit, že se nejedná o inzulínovou léčbu. Je určen do kombinace s PAD metforminem nebo sulfonylureou či s glitazony, kde je nedostatečná klinická odpověď na tuto léčbu. K dispozici je v předplněných perech, která obsahují 18 mg liraglutidu. Obvykle se zahajuje 0,6 mg 1x denně, a teprve po týdnu se dávka navyšuje podle klinické odpovědi a snášenlivosti v oblasti GIT na 1,2 mg denně, max. dávka je 1,8 mg denně. Aplikuje se do břicha, stehna nebo paží, místo se má střídát, denní dobu je však vhodné alespoň přibližně zachovávat stejnou. Ve stáří obvykle není nutná úprava dávky, ve studiích bylo prověřeno do věku 75 let, pro vyšší věk není pro úpravu dávek dostatek zkušeností.

Liraglutid má poměrně nízký potenciál lékových interakcí, jelikož však zpomaluje vyprazdňování žaludku, lze předpokládat, že se některá léčiva budou vstřebávat z GIT se zpožděním, a dá se tedy očekávat pomalejší nástup jejich účinku. Toto se však týká spíše akutní léčby, chronicky používaná léčiva s nastavenou hladinou příliš ovlivněna tímto efektem nebudou. Mezi nejčastější nežádoucí účinky patří potíže v oblasti GIT (nevolnosti, průjem, nechutenství) – možná právě proto lze pozorovat u řady pacientů také snížení váhy po prvních měsících léčby (2–3 kg), což je u obézních diabetiků velmi žádoucí. Podobně jako u řady jiných léčiv může docházet k alergické reakci u senzitivních pacientů. Je třeba myslet také na riziko možné dehydratace při dlouhodobém pobytu ve vysokých teplotách, což by mohlo vyústit sekundárně v poškození ledvin.

V poslední době (březen 2013) se objevilo několik studií, které zmiňují vážná rizika této léčby, avšak ve velmi nízkém procentu. Bylo zaznamenáno několik případů akutní pankreatitidy, prekancerózy pankreatu a hyperplazie štítné žlázy. Zde je velmi důležitá důkladná anamnéza pacienta i jeho rodinná anamnéza, nasazení léku je však vždy na rozhodnutí diabetologa. V této oblasti je potřeba dalšího zkoumání, v žádném případě to neznamena pokyn k ukončování terapie. Pacient by měl být informován o příznacích těchto rizik, např. výrazné a trvalé bolesti břicha doprovázené zvracením (riziko probíhající pankreatitidy). Nebezpečná by mohla být zvláště koexistence alkoholismu s DM 2. typu.

- Lék lze podávat v kteroukoliv denní dobu a nezávisle na jídle, je vhodné dodržovat stejnou denní dobu aplikace, pokud je to možné. Aplikovat do břicha, stehna nebo paží. Pacienty je nutné vybavit také jehlami k aplikaci, neboť nejsou součástí balení.
- V případě závažné alergické reakce lék vysadit a informovat lékaře – rizikové příznaky alergie: kožní rash, otok krku, jazyka a chrapt.
- O závažných nežádoucích účincích, např. prudké, vytrvalé bolesti břicha a zvracení, je nutné ihned informovat lékaře (riziko akutní pankreatitidy).
- Lék uchovávat v lednici při 2–8 °C, po otevření balení lze uchovávat při 30 °C (nejdéle 30 dní), ale chránit před světlem vždy nasazením krytu. Před každou aplikací by měl pacient zkontrolovat, zda není obsah výrazně zbarven nebo neobsahuje nějaké částice (složitější je to u diabetiků s poškozeným zrakem).
- Omezení při řízení vozidla by mohlo vzejít ne od látky samé, ale spíše kvůli riziku hypoglykémie, proto by měl pacient sedat za volant v dobrém stavu kompenzace glykémie.

PharmDr. Marie ZAJÍCOVÁ
marie.zajicova@nemocnice.opava.cz

XV. Symposium KF René Macha

Ve dnech 29.–30. 11. 2013 se v Mikulově sešli kliničtí farmaceuti a příznivci klinické farmacie při tradičním Symposiu klinické farmacie René Macha. Více než 380 účastníků přilákal odborný program na téma Farmakoterapie chorob spojených s aterosklerózou, plicní a portální hypertenze. Odborný program zahájila v pátek ráno novinka v programu, tzv. e-DRBY, což je interaktivní řešení lékových problémů (DRP – Drug related problems).

Zkušení kliničtí farmaceuti zde prezentovali lékové problémy z vlastní praxe a účastníci si při nich mohli vyzkoušet své znalosti pomocí hlasovacího zařízení.

Velkou výhodou této části programu je diskuze o lékových problémech s farmaceuty, která umožňuje podívat se na problémy z každodenní praxe (někdy již přehlížené) z jiného úhlu a rozpoznat jejich důležitost.

Po obědě začal hlavní blok přednášek k tématu prevence a patofyziologie aterosklerózy. Prof. Hana Rosolová zde upřesnila aktuální cílové hodnoty hlavních rizikových faktorů aterosklerózy u jednotlivých populačních skupin, doc. Alena Šmahelová se věnovala péči o diabetika s metabolickým syndromem, přičemž nejvíce pozornosti upoutala v následné diskusi nová skupina antidiabetik – glifloziny. Štíhlejší část

*Předseda programového a organizačního výboru symposia
prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc.*

Foto: T. Holeček

posluchačů pak mírně vystrašil prof. Štěpán Svačina, když v přednášce „Paradox obezity“ upozornil na fakt, že obézní pacienti při některých chorobách (chronické zánětlivé procesy, chronické srdeční selhání, renální selhání aj.) přezívají znatelně déle. Přesto se po této i po další přednášce doc. Michala Vrablíka o patogenezi aterosklerózy diskutovalo o nejhodnější pohybové aktivitě pro naše pacienty. Nedostatek pohybu je totiž velmi významný problém, škod-

livý jak u štíhlých, tak i u obézních osob.

Po náročném odborném programu se velká většina účastníků uchýlila do Valtického Podzemí, kde k dobrému jídlu a pití hrála již tradičně cimbálová muzika Kasanica. Možnost navázat v přátelském prostředí nové kontakty a vyměnit si zkušenosti z běžného života je velmi důležitá a tento kvalitně zorganizovaný společenský večer k tomu dal dobrou příležitost.

Prof. PharmDr. Alexandr Hrabálek, CSc., děkan Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové

Na sklonku listopadu se uskutečnilo další, již tradiční, setkání klinických farmaceutů a zájemců o tento obor v Mikulově. Měl jsem možnost se mnoha z těchto setkání zúčastnit a vždy jsem z Mikulova odjížděl ve velmi dobré náladě a naplněn nadějí do budoucna. Tu dobrou náladu nezabezpečil pouze typický produkt tamních strání a kopců, ale především atmosféra tohoto setkání a nadšení lidí, kteří komunitu scházející se na tomto sympoziu, tvoří.

Klinickou farmacii považuji za nesmírně významnou součást našeho oboru. Sám jsem ji v rámci svého studia na fakultě absolvoval, neboť jsme byli vůbec první ročník, který byl studijně rozdělen. Bylo to v roce 1975. Od té doby prodělala klinická farmacie spoustu změn, změnila se její definice, změnila se její náplň, ale to hlavní zůstalo – absolvent takového studia může a musí na základě vysoce odborných znalostí dokázat posoudit farmakoterapii pacienta ve všech širokých souvislostech. Viděl jsem, že v Mikulově nedochází pouze k prezentaci jakési „odrůdy“ klinické farmakologie, ale skutečné klinické farmacie, která v sobě zahrnuje kromě zmíněné disciplíny také celou řadu výsostně farmaceutických doved-

ností, které může studiem a dalším vzděláváním získat pouze farmaceut.

Jako děkan fakulty jsem se tohoto setkání letos zúčastnil naposled. Proto bych chtěl i touto cestou poděkovat celému organizačnímu výboru z Katedry sociální a klinické farmacie naší fakulty, který pravidelně zajišťuje vysokou odbornou, ale i společenskou úroveň tohoto setkání. Obrovský dík patří také prof. Jiřímu Vlčkovi z FaF UK za neúnavnou práci a neúnavné úsilí, které právě tomuto oboru, tedy klinické farmacii, věnuje. Za to, s jakým nadšením pořádá nové a nové konference. Ale především za to, jak dokáže pro tento obor nadsoudit mladé lidi, nové absolventy farmaceutického studia. Je to činnost, o které bychom si mohli myslet, že je pro učitele normální. Bere za ni přece plat. Ale všichni víme, že to až tak normální není. Nejsou všichni učitelé tak zapálení pro svůj obor. Takže mi nezbyvá než říci:

„Jirko, díky za všechny, které jsi se svými spolupracovníky pro klinickou farmacii získal, a díky za celou Farmaceutickou fakultu UK v Hradci Králové za vynikající prezentaci jednoho z našich klíčových oborů.“

Mgr. Josef Malý, Ph.D., na workshopu.
Foto: S. Kalafutová

Posluchači pravděpodobně popíjeli víno střídmě, a tak se dostavili k sobotnímu programu včas a v dobré kondici. Nejprve představili výsledky svých výzkumů studenti doktorského studia z pořádající Katedry sociální a klinické farmacie Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové. V následujících přednáškách byly relativizovány cílové laboratorní hodnoty, ať už z hlediska biologické rozmanitosti (MUDr. Janka Franeková), geriatrické populace (MUDr. Kamil Rudolf) nebo u chorob periferních tepen (MUDr. Ivo Hofírek).

Pokračování na další straně

Prof. Štěpán Svačina
Foto: T. Holeček

K devadesátým narozeninám docenta Milana Čeladníka

Honorabiles, vážený pane docente,

dovolte, abych Vám jménem Slovenské farmaceutické společnosti (SFS), jako jejímu čestnému členovi, srdečně poblahopřál k Vaším devadesátým narozeninám.

Slovenská farmaceutická společnost vysoce pozitivně oceňuje skutečnost, že od roku 1949 jste svůj život spojil s farmacií jako její vysokoškolský učitel na farmaceutických fakultách v Brně, později v Bratislavě a nakonec v Hradci Králové v České republice.

Vaše pedagogické mistrovství je objektivně dokumentováno v šestnácti skriptech, v kapitolách ve třech vydáních monografie Chemická léčiva (1960, 1970 a 1986) a vyvrcholilo v první celostátní učebnici: Organická chemie pro farmaceutické fakulty (1990), jejíž autorského kolektivu jste byl vedoucím. Tato učebnice byla oceněna Cenou rektora Univerzity Karlovy v roce 1990 v Praze, což nesporně dokumentuje její kvalitu.

Cenným vkladem do naší farmacie je i Vaše vědecko-výzkumná činnost, ve které jste se věnoval chemii steroidních sloučenin, syntéze nových lokálních anestetik, ale hlavně přípravě a hodnocení nových antituberkulotik ze skupiny na jádře substituovaných kyselin pyridinmonokarboxylových. Hodnotu a význam této Vaší činnosti snad nejlépe dokumentuje skutečnost, že jste byl za ni oceněn kromě jiných ocenění i Medailí PhMr. Vladimíra J. Žuffy a Weberovou cenou SFS.

Naše díky Vám patří i za to, že v letech 1974–1990, kdy jste byl vedoucím Katedry anorganické a organické chemie Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové, jste systematicky podporoval spolupráci s Farmaceutickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislavě na všech úrovních jejich činnosti.

Za svou dlouholetou všestrannou práci jste si získal pověst odborně kvalifikovaného, zdatného a svědomitého učitele a přímého a skromného člověka.

Vážený pane docente, dovolte mi, abych Vám za Vaši všestrannou práci srdečně poděkoval a popřál při tak významné události, jako je Vašich 90 let, ještě hodně pevného zdraví, pohody a radosti z dobře vykonané a smysluplné práce. Ad multos annos, magister noster.

**Prof. RNDr. Jozef ČIŽMÁRIK, Dr.h.c., Ph.D.,
prezident Slovenské farmaceutické společnosti
Bratislava**

Pokračování z předchozí strany

V přednášce doc. Martina Hutry jsme se dozvěděli, že poslední (čtvrté) stadium plicní hypertenze má bez terapie velmi špatnou prognózu. Pomocí moderní specifické terapie lze nicméně zlepšit kvalitu i délku života pacientů. Byly prezentovány diagnostické metody i různé příčiny plicní hypertenze. Poslední dvě přednášky se věnovaly portální hypertenzi. Nejprve MUDr. Václav Šafka vysvětlil mechanismus jejího vzniku (je spjata s jaterní cirhózou), popsal její dů-

sledky i možnosti léčby. Závěrem se prof. Petr Hůlek věnoval léčbě hepatocelulopatie pomocí rifaximinu. Pro veřejné lékárníky byla jistě zajímavá diskuze nad akutní i chronickou toxicitou paracetamolu a nesteroidních antirevmatik. Na další otázku „Jaká je terapeutická hodnota hepatoprotektiv?“ zazněla lakonická odpověď: „Žádná.“

Závěr sympozia vyplnily čtyři workshopy. I přes náročný předcházející program se setkaly s hojnou účastí a lektori i posluchači prokázali dostatek pozornosti.

Celkově lze proběhlé sympozium hodnotit velmi pozitivně. Chtěl bych srdečně poděkovat celému organizačnímu týmu za velmi pestrý program i profesionální organizaci. Moc se těším na příští mikulovské setkání odborníků, kteří chtějí aktivně řešit lékové problémy na všech úrovních zdravotnického systému.

PharmDr. Aleš MAREČEK
Lékárna U Orla s.r.o. Liberec
a Herz-Apotheke Zittau
Sekce klinické farmacie, Česká
farmaceutická společnost ČLS JEP

TAK TO VIDÍM JÁ: Zkusme lidem otevřít oči

„Však to je stejný – lékárna nebo krám.“

„To je peněz, už nebudu mít ani na chleba.“

„Ale u Maxe těch třicet korun neplatím, měl jsem si to vyzvednout tam.“

„Vy ten lék nemáte, a kdy bude? To není možný, co se tady v tom státě děje“ a další podobné věty slyším častěji než „Děkuji, velmi jste mi pomohla“ nebo „Jste odborník, příště si k vám zase přijdu pro radu.“

Kam se poděla ta úcta k našemu řemeslu? Jak to, že dnešní generace už ani neví, co to je farmacie? Že v lékárně pracují lidé vzdělaní v oboru. Že lékárna je zdravotnické zařízení, a ne jen obchod s léky. Proč k nám lidé ztratili důvěru a jen málokterí si přijdou pro radu do lékárny a většinou jdou hned k lékaři, ač to leckdy není nutné?

Teprve rok pracuji na pozici magistry a situace ve farmacii mě velice znepokojuje. Víze, s jakou jsem nastupovala ke studiu tak krásného povolání, se bohužel nenaplnila. Dnes vidím, že ani nenaplní, a když budu velmi skeptická, tak směřuje spíše ke svému zániku.

Měla jsem to štěstí, že jsem se mohla zúčastnit XXIII. sjezdu delegátů ČLnK. Chtěla jsem osobně poznat především naše představitele, ty, kteří za nás všechny jednají, a vidět a slyšet ty z nás, kteří ještě mají snahu vrátit české farmacii její vážnost a lidem úctu k nám. Ty z nás, kteří ke své práci přistupují jako k poslání a nedělají ji jen z povinnosti či pro peníze. Byla jsem plná očekávání.

Den první byl pro mě poněkud zarážející. Byla sice řečena důležitá fakta, která by se rozhodně neměla opomíjet a o kterých bychom měli mít přehled, ale ta snad vyšla ve výroční zprávě, kde jsme si je mohli všichni přečíst. Nepokládám tedy za nutné je opět přednášet. Byly také představeny různé projekty a bylo vysvětleno, kam naše členské příspěvky „tečou“ a jak komora nakládá s financemi. Osobně si myslím, že některé projekty (jmenovitě Antibiotický týden v lékárnách) jsou zbytečné a investice do jejich propagace přijde vniveč. Tyto informace bychom přeci měli podávat stejně důkladně každý den, ne jen jeden

týden v roce. Osobně jsem se zúčastnila akce Odvykání kouření, ale za celý týden jsem přes veškerou snahu neodchytila jediného pacienta, který by měl zájem alespoň o krátkou rozmluvu, natož aby někdo přišel sám, že by potřeboval naši pomoc. Zaujala mne především rozvášněná diskuze a hlasování druhý den. Hned první den bylo vidět, že máme představenstvu co říct a o čem diskutovat. Tato část sjezdu se mi zdála nejpříznivější a nejdůležitější. Zřejmě by nebylo na škodu sejít se s představenstvem častěji nebo alespoň pro příští rok diskuzní část časově rozšířit. Diskuze na stránkách komory nestačí, ne všichni z nás ji pravidelně navštěvují, a osobní kontakt a okamžité reakce jsou prostě nenahraditelné.

Všichni jsme, jak je vidět, plni rozpolcených pocitů a spousta z nás už nevěří, že se situace může zlepšit. Ale zkusili jsme to? Udělali jsme pro to všechno? Zde bych chtěla poděkovat představenstvu, jak hájí naše zájmy, a to hlavně co se týče mylných informací prezentovaných v médiích. Avšak tyto reakce se bohužel již nedostanou zpátky mezi čtenáře či diváky, což je velká škoda. To se opravdu nemůžeme nějak bránit? Média dnes vládnu světu a velmi ráda nás „očerňují“. Pojďme jejich moci využít také konečně v náš prospěch a jejich prostřednictvím zlepšovat názor na lékárnický svět. Dozajista to bude běh na dlouhou trať, ale proč to alespoň nezkusit? V diskuzi padlo mnoho kvalitních myšlenek. Spousta z nás současná situace není lhostejná (bohužel ne všem, jak vidím u svých vrstevníků). Minimálně odhlasované návrhy „Zvyšovat informovanost (povědomí) veřejnosti o lékárně jako o zdravotnickém zařízení vhodnou formou (zejména tiskovou) prezentovanou v lékárnách“ a „Zahájit informační kampaň pro pacienty, s cílem informovat pacienty v lékárnách na téma jejich práv a rizik při výdeji léků v ordinacích lékařů“ by mohly pomoci zlepšit názor obyvatel ČR na lékárenství a trochu lidem otevřít oči. Věřím, že se návrhy podaří dotáhnout do konce a za rok se uvidí, jestli a jak byly přínosné.

Závěrem bych Vám všem popřála spousty spokojených pacientů, kteří se do Vaší lékárny vracejí hlavně kvůli Vám. To je pro mě totiž ta největší odměna, i když mi povzbuzení od jednoho takového pacienta musí vydržet třeba i měsíc, než přijde další.

PharmDr. Lucie PAGÁČOVÁ

CO URČITĚ STOJÍ ZA PŘEČTENÍ...

Holanová, P., Sekot, M., Papežová, H.: Závislost na tramadolu u pacientek s poruchou příjmu potravy

Psychiatrie pro praxi č. 4/2013

Tramadol je agonistou μ -opioidních receptorů, bolest ovlivňuje i blokadou zpětného vychytávání noradrenalinu a serotoninu. Maximální denní dávka je 600 mg. Jeho analgetická potence je malá a nelze ji posílit zvyšováním dávky. Riziko závislosti je nízké. Má řadu lékových interakcí s rizikem serotoninového syndromu. Zveřejněna byla jen jedna kazuistika zkušeností s tramadolem u poruchy příjmu potravy (PPP). Autoři uvádějí své tři kazuistiky. Poslední poznatky uvádějí souvislost mezi PPP a opioidními receptory. První pacientka, bulimička, užívala kromě 2x denně 150 mg tramadolu i jinou medikaci (escitalopram, trazodon, quetiapin), u tramadolu uvádí, že jí pomáhá udržovat režim denního spánku a hladovění a nočního bdění s přejídáním a zvracením s efektem otupění emotivity. Druhá pacientka, anorektička, dosáhla až 1 050 mg denní dávky tramadolu, který používala k podpoře nechutenství. Třetí pacientka, bulimička s poruchou osobnosti, je závislá na alkoholu, nikotinu, kofeinu, fenterminu, projímadlech, tramadolu, který užívá v dávce až 2 250 mg denně. Léky kupuje na černém trhu přes internet. U všech tří pacientek byla navržena odvykávací léčba.

Svoboda, T.: Podpůrná léčba v onkologii: stimulace bílé krevní řady

Onkologie č. 5/2013

Většina chemoterapeutických postupů vyvolává neutropenii a febrilní neutropenii. Podpůrná léčba onkologických pacientů zahrnuje metody vedoucí ke zvýšení kvality jejich života - antiemetickou léčbu, adekvátní výživu a v neposlední řadě podávání hematopoetických růstových faktorů. Mezi nejméně příjmné projevy léčby pro pacienty patří alopecie, zvracení, nevolnost, ale objektivně má největší význam eliminace hematotoxicity chemoterapie. Je doprovázena i sníženou kvalitou života – slabost a únava s vyšším rizikem infekcí. V této fázi se podávají růstové faktory pegfilgrastim nebo filgrastim. Z těchto dvou léčiv vykazuje jednoznačně lepší účinnost pegfilgrastim, a to pokud možno už v primární profylaxi. Při použití pegfilgrastimu se mnohem méně vyskytla neutropenie a mnohem méně často infekce a následně potřeba antibiotika. Výhodou je i možnost podání plné dávky chemoterapie.

Doležal, M. a kol.:

Farmaceutická chemie léčiv působících na CNS

Karolinum, Praha 2013, 188 stran

Tento učební text Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové může jistě pro praktikujícího lékárníka přinést užitečné informace. Styl publikace je velmi blízký učebnici farmakologie, jen je bohatší o chemické vzorce léčiv, historický pohled a precizně jsou popsány mechanismy účinku. Pro farmaceuta je, myslím, tato publikace vhodnější než lékařské učebnice farmakologie kromě publikací z klinické farmakologie (Katzung ad.). Kniha je rozčleněna do patnácti kapitol. Všechna zmíněná léčiva přímo či nepřímo ovlivňují centrální nervový systém. Postupně jsou popsány tyto skupiny: celková anestetika (inhalační, intravenózní), sedativa a hypnotika (od alkoholů až po agonisty na melatoninových receptorech), anxiolytika (benzodiazepiny atd.), antiepileptika (např. odvozená od GABA), antipsychotika (fenothiaziny, butyrofenony a novější, atypická), antidepressiva 1.–4. generace, IMAO, nootropika, léčiva Alzheimerovy demence (inhibitory cholinesteráz a antagonisté NMDA receptorů), antiparkinsonika (dopaminergní, anticholinergika), psychoaktivní látky (psychostimulancia, halucinogeny, látky tlumící CNS), analgetika-anodyna, analgetika-antipyretika, NSAID, antimigrenika a centrální antitusika a expektorancia. Užitečný je i seznam použitých zkratk.

ANOTACE

Stránku připravil PharmDr. Pavel GRODZA, panacea@iol.cz

Americká firma ZS Pharma, založená 2008, přichází se zajímavou látkou, anorganickou sloučeninou křemičitanem zirkoničitým. Bylo u něj objeveno, že je schopen po ústním podání vychytávat selektivně ionty kalia při hyperkalemii,

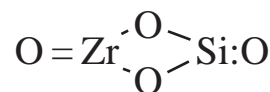
MOLEKULA MĚSÍCE

Zirkonium silikát (ZS-9)

$ZrSiO_4$

Molekulová hmotnost: 183,31

Bezbarvá krystalická látka
s teplotou tání 2 550 °C

kteřá se v současnosti u kardiologických pacientů užívajících farmaka zadržující draslík v organismu (ACEI, sartany, spironolakton, KCl), vyskytuje poměrně často (až 10 % hospitalizovaných pacientů). Současná terapie je pomocí i.v. kalcia, furosemidu a inzulinu krytého glukózou. Nově se dosud zkoušely podávat neselektivní kationaktivní iontoměničce, které vychytávaly i ostatní ionty. 1 gram $ZrSiO_4$ je schopen vázat 3,5 mEq draslíku. Na rozdíl od organických pryskyřic je inertní, neobtná, je bezpečný a selektivní. V současné době probíhá 3. fáze klinického zkoušení u 1 500 pacientů s akutní, subakutní a chronickou hyperkalemii při chronických nemocech ledvin (CKD), diabetu, chronickém srdečním selhání. Dávkování bylo 2,5, 5 či 10 g látky denně v porovnání s placebem. Ve skupině s dávkou 10 g denně byl do 48 hodin pokles kalemie o 17 %. První výsledky po dvanáctidenním podávání jsou velmi povzbudivé, léčivo má nežádoucí účinky srovnatelné s placebem (3,5 % vers. 5,1 %). Míra účinnosti je závislá na dávce.

Zdroje:

<http://www.zspharma.com/treatment.html>

<http://www.clinicaltrials.gov/ct2/results?term=zs+pharma&Search=Search>

<http://www.wikiskripta.eu/index.php/Hyperkalemie>

<http://www.nadaceledviny.cz/informacni-brozurky/zvysena-hladina-drasliku-v-krvi-hyperkalemie>

OSVĚDČENÍ K VÝKONU SOUKROMÉ LÉKÁRNICKÉ PRAXE

zrušená a vydaná od 1. do 25. listopadu 2013

Zrušená osvědčení

204/1993	PharmDr. Leoš Hrbek, Lékárna U Panny Marie Pomocné, Sadová 528, Klášterec nad Ohří	158/2007	Mgr. Alena Košková, Dr. Max LÉKÁRNA, Riegrova 1148, Jičín
383/1993	Mgr. Zdeňka Kaniová, Lékárna Remedium s.r.o., Jelínkova 991, Třebíč	192/2007	Mgr. Dagmar Přibíková, Dr. Max LÉKÁRNA, Krušnohorská 3371/2, Ústí nad Labem
288/1995	PharmDr. Lenka Měříčková, Dr. Max LÉKÁRNA, Tanvaldská 325, Vratislavice nad Nisou	223/2007	Mgr. Daniela Prokopová, Dr. Max LÉKÁRNA, Tyršovo nám. 5498, Zlín
24/1996	RNDr. Jaroslav Černík, Lékárna Okříšky, Jihlavská 48, Okříšky	230/2007	Mgr. Jindřich Makovička, Dr. Max LÉKÁRNA, Masarykova 330, Telč
168/2000	PharmDr. Jiří Holoubek, Dr. Max LÉKÁRNA, 3. května 1170, Zlín	239/2007	PharmDr. Věra Májková, Dr. Max LÉKÁRNA, Vlčnovská, Uherský Brod
244/2000	Mgr. Jitka Vosecká, Dr. Max LÉKÁRNA, Masarykova 1102, Lysá nad Labem	294/2007	PharmDr. Alena Buriánková, Dr. Max LÉKÁRNA, Za Krejčárkem 150, Milevsko
22/2001	PharmDr. Libuše Langerová, Dr. Max LÉKÁRNA, Budějovická 1126/9, Praha 4	314/2007	Mgr. Barbora Pláčková, Dr. Max LÉKÁRNA, Masarykovo nám. 37, Vyškov
104/2001	Mgr. Jana Váchová, Dr. Max LÉKÁRNA, Školní 474, Jablunkov	329/2007	Mgr. David Zobel, Dr. Max LÉKÁRNA, tř. Práce 1960/1, Bruntál
263/2002	Mgr. Petr Bolom, Dr. Max LÉKÁRNA, Konečná 4, Hodonín	345/2007	PharmDr. Kateřina Straková, Dr. Max LÉKÁRNA, České Vrbné 2327, České Budějovice
305/2002	PharmDr. Hana Bergerová, Dr. Max LÉKÁRNA, Bohuslava Martinů 2097/30, Nový Jičín	360/2007	Mgr. Hana Křižanová, Dr. Max LÉKÁRNA, Ostravská 2030, Český Těšín
147/2003	Mgr. Radomíra Svačinová, Dr. Max LÉKÁRNA, Sokolská 5300, Zlín	362/2007	Mgr. Veronika Pejřimovská, Lékárna Živa, Mírová 119, Ždírec n/D.
317/2003	PharmDr. Radmila Šmardová, Dr. Max LÉKÁRNA, Kamenice 1a, Brno	375/2007	PharmDr. Jana Štěpánková, Dr. Max LÉKÁRNA, Nádražní, Žďár n/S.
324/2003	PharmDr. Branislav Barčík, Dr. Max LÉKÁRNA, Pilnáčková 436/11, Hradec Králové	399/2007	PharmDr. Jaroslava Fotrová, Dr. Max LÉKÁRNA, U Plynárny 64, Praha 4
42/2004	PharmDr. Lenka Petkovová, Dr. Max LÉKÁRNA, Štefánikova 1410/18d, Kopřivnice	404/2007	PharmDr. Jaroslava Šabartová, Dr. Max LÉKÁRNA, Bělohorská 3855, Havlíčkův Brod
40/2005	Mgr. Mirjana Gregl, Dr. Max LÉKÁRNA, Pod Hranicí 1344/15, Praha 5	22/2008	Mgr. Květoslava Šaková, Dr. Max LÉKÁRNA, Družstevní 2034, Hranice
146/2005	Mgr. Marie Němcová, Dr. Max LÉKÁRNA, Benešova 1000, Kolín	23/2008	Mgr. Eva Nováková, Dr. Max LÉKÁRNA, Kostelní 1407, Strážnice
156/2005	Mgr. Miroslav Révay, Dr. Max LÉKÁRNA, Za Poštou 112, Veselí n/M.	48/2008	Mgr. Marcela Štorková, Lékárna Na Dukle, Josefa Pressla 227, Pardubice
228/2005	PharmDr. Irena Fuksová, Dr. Max LÉKÁRNA, NC Karolina, Vítkovická 3278/3, Ostrava	73/2008	Mgr. Marcela Macáková, Dr. Max LÉKÁRNA, nám. Republiky 11, Tachov
264/2005	Mgr. Daniel Krulich, Dr. Max LÉKÁRNA, U Kostela 37, Jablonec nad Nisou	127/2008	Mgr. Daniel Hřivnáč, Dr. Max LÉKÁRNA, Anny Drábíkové 534, Praha 4
280/2005	PharmDr. Karel Vojtíšek, Dr. Max LÉKÁRNA, Grmelova 2032/2, Ostrava	136/2008	Mgr. Jana Šabršulová, Dr. Max LÉKÁRNA, Mostní 102, Valašské Meziříčí
319/2005	PharmDr. Iveta Přeiferová, Dr. Max LÉKÁRNA, Polská 379, Náchod	139/2008	PharmDr. Ludmila Drhová, Dr. Max LÉKÁRNA, Dr. Milady Horákové 586/90, Liberec
373/2005	PharmDr. Radka Bergrová, Dr. Max LÉKÁRNA, Sjízdná 5554/2, Ostrava-Třebovice	147/2008	Mgr. Jaroslava Klapuchová, Lékárna Magnus, Jesenická 633, Vrbno pod Pradědem
12/2006	PharmDr. Hana Fojtíková, Dr. Max LÉKÁRNA, Masarykovo nám. 95, Brandýs n/L.	185/2008	Mgr. Ivana Preislerová, Dr. Max LÉKÁRNA, Malé nám. 105, Rokycany
15/2006	PharmDr. František Lopaur, Dr. Max LÉKÁRNA, Dvořákova 4115/6, Hodonín	204/2008	Mgr. Jana Šárová, Dr. Max LÉKÁRNA, Masarykovo nám. 55, Chrudim
181/2006	Mgr. Magdalena Pavlíková, Dr. Max LÉKÁRNA, Města Mayen 1496, Uherské Hradiště	215/2008	PharmDr. Eva Hrdinová, Dr. Max LÉKÁRNA, Nádražní 843, Klatovy
227/2006	PharmDr. Helana Hricová, Dr. Max LÉKÁRNA, 1. máje 1425, Rožnov p/R.	216/2008	Mgr. Blanka Preslová, Dr. Max LÉKÁRNA, Dukelská 513, Klatovy
238/2006	Mgr. Olga Bartošková, Lékárna AGEL, Zalužanského 1192/15, Ostrava	220/2008	Mgr. Jiří Makovička, Dr. Max LÉKÁRNA, Polní 622/27, Liberec
255/2006	Mgr. Gabriela Šnytová, Dr. Max LÉKÁRNA, Příborská 2270, Frýdek-Místek	239/2008	Mgr. Dagmar Stloukalová, Dr. Max LÉKÁRNA, Seifertova 6a, Blansko
269/2006	PharmDr. Marta Dostálová Bystřínová, Dr. Max LÉKÁRNA, Jasenická 301, Vsetín	247/2008	Mgr. Mária Bayerová, Dr. Max LÉKÁRNA, U Slávie 1527, Praha 10
293/2006	Mgr. Andrea Hrnčířiková, Dr. Max LÉKÁRNA, Revoluční 3470, Frýdek-Místek	284/2008	PharmDr. Dana Hampelová, Dr. Max LÉKÁRNA, Preslova 2658, Dvůr Králové n/L.
43/2007	PharmDr. Anna Horáčková, Dr. Max LÉKÁRNA, U Stadionu 1267/11, Mladá Boleslav	295/2008	Mgr. Martina Kociánová, Dr. Max LÉKÁRNA, Katovická 1303, Strakonice
79/2007	Mgr. Jana Žakovicová, Dr. Max LÉKÁRNA, U nákladového nádraží 848, Valašské Meziříčí	313/2008	Mgr. Kateřina Sázečková, Dr. Max LÉKÁRNA, Chebská 713/16A, Marián. Lázně
80/2007	PharmDr. Jana Miková, Dr. Max LÉKÁRNA, Pražská 2276, Pelhřimov	408/2008	Mgr. Kateřina Krestová, Dr. Max LÉKÁRNA, Horní tř. 1457/59, Ostrava
122/2007	Mgr. Radim Gregořica, Dr. Max LÉKÁRNA, Hlučínská 1605/49, Opava	1/2009	Mgr. Jitka Krupíková, Dr. Max LÉKÁRNA, Vojtíškova 1783/2, Praha 4
125/2007	Mgr. Hana Šornerová, Dr. Max LÉKÁRNA, U Stadionu 1640/1, Havířov	7/2009	Mgr. Alena Nemčáková, Dr. Max LÉKÁRNA, Štefánikova 247/28, Říčany

49/2009	Mgr. Michaela Samoelová, Dr. Max LÉKÁRNA, Soukenné nám. 669/20, Liberec	212/2010	Mgr. Barbara Bažantová, Dr. Max LÉKÁRNA, Národní 35, Praha 1
55/2009	RNDr. Ivona Andělová, Dr. Max LÉKÁRNA, Sousedská 600, Liberec	217/2010	PharmDr. Lucia Hanáková, Dr. Max LÉKÁRNA, Hrádecká 1310, Sušice
73/2009	Mgr. Dušan Dostál, Dr. Max LÉKÁRNA, Masarykova tř. 19, Opava	235/2010	Mgr. Miroslava Vondráčková, Dr. Max LÉKÁRNA, Rožnovská 240, Frenštát pod Radhoštěm
100/2009	Mgr. Lukáš Zuzanařák, Dr. Max LÉKÁRNA, Pekařská 83, Opava	243/2010	Mgr. Eva Venzhöferová, Dr. Max LÉKÁRNA, Husova 622, Příbram
107/2009	Mgr. Soňa Rolná, Dr. Max LÉKÁRNA, Okružní 4262, Prostějov	260/2010	Mgr. Zlatica Petřů, Dr. Max LÉKÁRNA, tř. 9. května 2886, Tábor
143/2009	PharmDr. Lucie Masná, Dr. Max LÉKÁRNA, 9. května 1197, Bohumín	279/2010	Mgr. Markéta Zábranská, Dr. Max LÉKÁRNA, Třída J. P. Koubka 110, Blatná
171/2009	PharmDr. Jitka Vaňková, Dr. Max LÉKÁRNA, Na Radouči 1326, Mladá Boleslav	281/2010	Mgr. Pavla Jukličková, Dr. Max LÉKÁRNA, Pivovarská 2396/21, Cheb
181/2009	PharmDr. Dagmar Polívková, Dr. Max LÉKÁRNA, Bezděkovská 186, Strakonice	289/2010	RNDr. Jaroslava Matoušková, Dr. Max LÉKÁRNA, Václavská 49, Jindřichův Hradec
205/2009	Mgr. Helena Valušková, Dr. Max LÉKÁRNA, Bratří Čapků 1103, Úpice	323/2010	PharmDr. Ivana Soukupová, Dr. Max LÉKÁRNA, Dvořákova 385, Nový Bor
227/2009	Mgr. Radka Plisková, Dr. Max LÉKÁRNA, Nádražní 595/4, Brno	331/2010	Mgr. Jiřina Zubajová, Dr. Max LÉKÁRNA, Voctářova 2401, Praha 8
285/2009	PharmDr. Petr Harant, Dr. Max LÉKÁRNA, Nádražní 20/286, Praha 5	347/2010	PharmDr. Marie Winnigová, Dr. Max LÉKÁRNA, Leštinská, Zábřeh n/M.
286/2009	Mgr. Alena Predmerská, Dr. Max LÉKÁRNA, Kubánské nám. 5, Praha 10	370/2010	Mgr. Jana Ešnerová, Dr. Max LÉKÁRNA, 28. října 177, Sedlčany
292/2009	Mgr. Radovan Mareda, Dr. Max LÉKÁRNA, Arménská 3277, Kladno	371/2010	Mgr. Simona Lukášová, Dr. Max LÉKÁRNA, Růžová 118, Sedlčany
300/2009	Mgr. Natálie Denysjuk, Dr. Max LÉKÁRNA, kpt. Jaroše 375/1, Karlovy Vary	38/2011	Mgr. Antonín Brázdil, Dr. Max LÉKÁRNA, Nádražní 587, Semily
326/2009	Mgr. Martina Rybková, Dr. Max LÉKÁRNA, Jáchymovská 1460, Ostrov n/O.	51/2011	Mgr. Jolana Kodadová, Dr. Max LÉKÁRNA, Sakařova 756, Týn n/V.
330/2009	Mgr. Jiřina Huthová, Lékárna, Riegrovo nám. 7, Poděbrady	57/2011	PharmDr. Šárka Gajzlerová, Dr. Max LÉKÁRNA, Hlavní 1713, Frýdlant n/O.
333/2009	Mgr. Božena Bartošová, Dr. Max LÉKÁRNA, Šumavská 782, Klatovy	75/2011	PharmDr. Viera Daňová, Dr. Max LÉKÁRNA, Bezručova, Mělník
338/2009	Mgr. Leona Adamičková, Lékárna Vital, Fügnerova 667/7, Liberec	76/2011	Mgr. Petra Klučková, Dr. Max LÉKÁRNA, Vítězná 2886, Šumperk
340/2009	Mgr. Olga Keslarová, Dr. Max LÉKÁRNA, 28. října 1000, Turnov	101/2011	PharmDr. Naděžda Kočová, Dr. Max LÉKÁRNA, Zdislavická 583, Praha 4
341/2009	Mgr. Iva Miličková, Dr. Max LÉKÁRNA, Dukelská 479, Hradec Králové	105/2011	Mgr. Lenka Kleinová, Dr. Max LÉKÁRNA, Mochovská 353/38, Praha 9
356/2009	Mgr. Jitka Wybitulová, Dr. Max LÉKÁRNA, Před tratí 891, Havířov	119/2011	Mgr. Jiří Váňa, Dr. Max LÉKÁRNA, Osvobození 1311, Orlová-Lutyně
357/2009	Mgr. Marcela Jurčíková, Dr. Max LÉKÁRNA, Hlavní třída 3274, Frýdek-Místek	128/2011	PharmDr. Vladimíra Lošťáková, Dr. Max LÉKÁRNA, Soukalova 3355, Praha 4
10/2010	PharmDr. Tomáš Florian, Dr. Max LÉKÁRNA, U Pošty 14, Brno	133/2011	Mgr. Olga Štefková, Dr. Max LÉKÁRNA, Čestmírova 363/1, Praha 4
11/2010	PharmDr. Marina Kvašinská, Dr. Max LÉKÁRNA, Karla IV. č. 468, Hradec Králové	142/2011	Mgr. Martina Theuerová, Dr. Max LÉKÁRNA, Havlíčkova 146, Hořice v Podkrkonoší
17/2010	Mgr. Božena Krčálová, Dr. Max LÉKÁRNA, Brněnská 74, Jihlava	150/2011	Mgr. Jan Grodza, Dr. Max LÉKÁRNA, nám. Republiky 653, Studénka
34/2010	Mgr. Martin Štroncer, Dr. Max LÉKÁRNA, Chebská 81A/370, Karlovy Vary	176/2011	PharmDr. Jan Král, Dr. Max LÉKÁRNA, T. G. Masaryka 46, Nové Město n/M.
42/2010	PharmDr. Kamila Stloukalová, Dr. Max LÉKÁRNA, Tyršova 144, Sedlčany	199/2011	Mgr. Lenka Chmelíková, Dr. Max LÉKÁRNA, Opavská, Krnov
58/2010	Mgr. Barbora Schneiderová, Dr. Max LÉKÁRNA, Jeronýmova 750, Hradec Králové	202/2011	Mgr. Vladimíra Schejbalová, Dr. Max LÉKÁRNA, Klášterní 117/2, Liberec
63/2010	PharmDr. Lenka Kordová, Dr. Max LÉKÁRNA, S. K. Neumanna 329, Hradec Králové	206/2011	Mgr. Michal Pokorný, Dr. Max LÉKÁRNA, Jeremenkova 103/23, Olomouc
85/2010	Mgr. Petr Müller, Dr. Max LÉKÁRNA, Nádražní 1939/4a, Karviná	208/2011	PharmDr. Ondřej Skupien, Dr. Max LÉKÁRNA, Dragounská 6/2529, Cheb
110/2010	Mgr. David Čech, Dr. Max LÉKÁRNA, Vodičkova 40, Praha 1	210/2011	Mgr. Hana Pechová, Dr. Max LÉKÁRNA, Zámecká 2111, Tachov
125/2010	Mgr. Miloslav Fialka, Dr. Max LÉKÁRNA, Náměstí 22/24, Velké Meziříčí	211/2011	Mgr. Miroslav Kaltenbruner, Dr. Max LÉKÁRNA, Přimdská 501, Bor u Tachova
146/2010	PharmDr. Jiří Švarc, Dr. Max LÉKÁRNA, Mimoňská 3090, Česká Lípa	244/2011	Mgr. Jana Mrkvová, Dr. Max LÉKÁRNA, Bělohorská 205, Praha 6
153/2010	Mgr. Michal Navrátil, Dr. Max LÉKÁRNA, Vodárenská 3653, Mělník	270/2011	Mgr. Ivana Nevolová, Dr. Max LÉKÁRNA, Nádražní 548, Hlinsko
154/2010	RNDr. Květoslava Froňková, Dr. Max LÉKÁRNA, Obchodní 250, Beroun	273/2011	Mgr. Jana Vostrá, Dr. Max LÉKÁRNA, Sukova 23, Plzeň
174/2010	PharmDr. Zuzana Kotasová, Dr. Max LÉKÁRNA, Dr. Jiřího Procházky 5281/20, Jihlava	337/2011	Mgr. Blanka Vrbová, Dr. Max LÉKÁRNA, Makovského 1349/2a, Praha 6
175/2010	Mgr. Miroslava Černá, Dr. Max LÉKÁRNA, Alšovo nám. 74/11, Písek	347/2011	Mgr. Ellen Jakubčíková, Dr. Max LÉKÁRNA, Pražská 71, České Budějovice
204/2010	Mgr. Ivanka Klímová, Dr. Max LÉKÁRNA, nám. Republiky 151, Žďár n/S.	354/2011	PharmDr. Jaroslav Linhart, Dr. Max LÉKÁRNA, Volgogradská 2972, Tábor

Pokračování na další straně

Pokračování z předchozí strany

361/2011	PharmDr. Tomáš Sýkora, Dr. Max LÉKÁRNA, Dukelských bojovníků 3632/156, Znojmo	250/2012	Mgr. Marcela Plíšková, Dr. Max LÉKÁRNA, Revoluční 765/19, Praha 1
362/2011	PharmDr. Jaroslav Slováček, Dr. Max LÉKÁRNA, Fučíkova 3, Jeseník	251/2012	PharmDr. Dmitrij Borkovský, Dr. Max LÉKÁRNA, Veronské nám. 403, Praha 10
363/2011	Mgr. Jana Vyhliďalová, Dr. Max LÉKÁRNA, 8. května 515/19, Olomouc	253/2012	Mgr. Tibor Kirsch, Dr. Max LÉKÁRNA, Oblouková 4, Děčín
418/2011	PharmDr. Petra Hamsová, Dr. Max LÉKÁRNA, Romana Havelky 1241, Jihlava	265/2012	Mgr. Hana Kučerová, Dr. Max LÉKÁRNA, B. Němcové 1489, České Budějovice
428/2011	PharmDr. Martin Jirkovský, Dr. Max LÉKÁRNA, Stolařská 1758, Veselí nad Moravou	270/2012	Mgr. Zbyněk Mauer, Dr. Max LÉKÁRNA, nám. Palackého 188, Polička
431/2011	Mgr. Lukáš Gerlich, Dr. Max LÉKÁRNA, Leonovova 2015/2, Karviná	272/2012	PharmDr. Lucie Hájková, Dr. Max LÉKÁRNA, Jáchymova 903, Jindřichův Hradec
437/2011	Mgr. Marcela Drašarová, Dr. Max LÉKÁRNA, Horská 64, Trutnov	274/2012	PharmDr. Jana Horáková, Dr. Max LÉKÁRNA, Krátká 1008, Valašské Klobouky
458/2011	Mgr. Pavla Gratiarová, Dr. Max LÉKÁRNA, Mlýnská ul., Tišnov	280/2012	PharmDr. Lenka Rufferová, Dr. Max LÉKÁRNA, Jiráskova 1389, Rychnov n/K.
481/2011	Mgr. Jana Matošková, Dr. Max LÉKÁRNA, Na Sadech 23, České Budějovice	283/2012	Mgr. Lucie Navrátilová, Dr. Max LÉKÁRNA, Nám. Míru 350, Kroměříž
7/2012	Mgr. Ivana Stejskalová, Dr. Max LÉKÁRNA, Na Sádkách 1444, České Budějovice	287/2012	Mgr. Jana Ležáková, Dr. Max LÉKÁRNA, Obvodová 3313/13b, Kroměříž
18/2012	PharmDr. Bohumil Pavlík, Dr. Max LÉKÁRNA, Brněnská 360, Třebíč	290/2012	Mgr. Hana Dušáková, Dr. Max LÉKÁRNA, Mírová 1545, Rychnov n/K.
31/2012	Mgr. Lenka Tulachová, Dr. Max LÉKÁRNA, Komenského 1894, Vlašim	291/2012	Mgr. Róbert Lukáč, Dr. Max LÉKÁRNA, Bubeníčková 2688/1, Brno
50/2012	Mgr. Mariola Žwaková, Dr. Max LÉKÁRNA, Opavská 326/90, Ostrava-Plesná	306/2012	Mgr. Petra Šandová, Dr. Max LÉKÁRNA, Palackého 545, Holešov
58/2012	Mgr. Katarína Koulová, Dr. Max LÉKÁRNA, Radlická 520/117, Praha 5	322/2012	Mgr. Milada Švambergová, Dr. Max LÉKÁRNA, Radčická 2861/2, Plzeň
60/2012	Mgr. Barbora Kučerová, Dr. Max LÉKÁRNA, Na Poříčí 30, Praha 1	333/2012	Mgr. Miluše Vrbová, Česká lékárna, a.s.
61/2012	Mgr. Radka Skudříková, Dr. Max LÉKÁRNA, Řevnická 1/121, Praha 5	339/2012	PharmDr. Miluše Skalická, Dr. Max LÉKÁRNA, Hvězdoslavova 1600/5, Praha 4
68/2012	Mgr. Jiří Dobiáš, Dr. Max LÉKÁRNA, Lhotecká 2d, Praha 4	342/2012	Mgr. Lucie Prošková, Dr. Max LÉKÁRNA, 17. listopadu 1432, Orlová
74/2012	Mgr. Eva Uchytílová, Dr. Max LÉKÁRNA, Kostecká 822, Praha 9	16/2013	PharmDr. Hana Homolková, Dr. Max LÉKÁRNA, Pasovská 175, Vimperk
75/2012	PharmDr. Břetislav Koniček, Novolékárna Radimova, Radimova 2322/40, Praha 6	17/2013	PharmDr. Hana Homolková, Česká lékárna, a.s.
80/2012	PharmDr. Vladimír Maliarik, Dr. Max LÉKÁRNA, Kostecká 1959, Brandýs n/L.	45/2013	Mgr. Jolana Peřinová, Dr. Max LÉKÁRNA, Staroměstská 534, Třinec
96/2012	Mgr. Zdeněk Dolíhal, Dr. Max LÉKÁRNA, Oslavanská, Ivančice	46/2013	Mgr. Jolana Peřinová, Česká lékárna, a.s.
114/2012	PharmDr. Hana Charvátová, Dr. Max LÉKÁRNA, Hálkova 1568, Humpolec	57/2013	PharmDr. Romana Petrovičová, Dr. Max LÉKÁRNA, Jana Palacha 17, Břeclav
116/2012	Mgr. Jarmila Málková, Lékárna Na Rozhledně, Průmyslová 890, Chrudim	58/2013	PharmDr. Romana Petrovičová, Česká lékárna, a.s.
120/2012	Mgr. Veronika Šimíčková, Dr. Max LÉKÁRNA, Dukelská 672, Šenov u Nového Jičína	69/2013	Mgr. Anna Bárťová, Lékárna MEDIPONT PLUS, Dr. Stejskala 426/15, České Budějovice
128/2012	Mgr. Roman Šimůnek, Dr. Max LÉKÁRNA, U Porcelánky 1017, Chodov	70/2013	Mgr. Anna Bárťová, MEDIPONT PLUS s.r.o.
130/2012	Mgr. Andrea Medvěďová, Dr. Max LÉKÁRNA, Burešova 1660/1, Praha 8	99/2013	Mgr. Dagmar Pavelková, Dr. Max LÉKÁRNA, Všebořická, Ústí n/L.
131/2012	PharmDr. Ivana Vičková, Dr. Max LÉKÁRNA, Lovosická, Praha 9	100/2013	Mgr. Dagmar Pavelková, Česká lékárna, a.s.
135/2012	Mgr. Martina Ouská, Dr. Max LÉKÁRNA, Tř. Maršála Malinovského 1304, Uherské Hradiště	101/2013	Mgr. Hana Tomanovičová, Dr. Max LÉKÁRNA, Střelnická 2270/46, Praha 8
162/2012	PharmDr. Andrea Dvořáková, Dr. Max LÉKÁRNA, V Třešňovce 232/2, Praha 9	102/2013	Mgr. Hana Tomanovičová, Česká lékárna, a.s.
169/2012	Mgr. Irena Brožová, Dr. Max LÉKÁRNA, Palackého tř. 55, Brno	118/2013	PharmDr. Hana Břendová, Lékárna AVE s.r.o., Langrova 36, Šumperk
170/2012	PharmDr. Hana Bedřichová, Dr. Max LÉKÁRNA, Jiráskova 1331, Kyjov	151/2013	Mgr. Stanislav Serbousek, Dr. Max LÉKÁRNA, Horská 647, Trutnov
179/2012	PharmDr. Petra Kučerová, Dr. Max LÉKÁRNA, Polská 6191/21, Ostrava 8	152/2013	Mgr. Stanislav Serbousek, Česká lékárna, a.s.
206/2012	PharmDr. Olga Karpětová, Dr. Max LÉKÁRNA, Novinářská 6a, Ostrava	159/2013	PharmDr. Jaroslav Žalud, Dr. Max LÉKÁRNA, Luženská 2725/II, Rakovník
216/2012	PharmDr. Lenka Nepustilová, Dr. Max LÉKÁRNA, Vratislavovo nám. 12, Nové Město na Moravě	160/2013	PharmDr. Jaroslav Žalud, Česká lékárna, a.s.
217/2012	Mgr. Svatava Balíková, Dr. Max LÉKÁRNA, Dolní 100, Havlíčkův Brod	221/2013	PharmDr. Iva Vondrášková, Dr. Max LÉKÁRNA, Zenklova 1549/39, Praha 8
228/2012	Mgr. Alice Novotná, Dr. Max LÉKÁRNA, Májová 19, Cheb	222/2013	PharmDr. Iva Vondrášková, Česká lékárna, a.s.
247/2012	PharmDr. Jana Kneiflová, Dr. Max LÉKÁRNA, T. G. Masaryka 212, Č. Krumlov	246/2013	PharmDr. Irena Paterová, Dr. Max LÉKÁRNA, Karlovo nám. 8, Praha 2
		247/2013	PharmDr. Irena Paterová, Česká lékárna, a.s.
		285/2013	Mgr. Pavla Šedivá, Dr. Max LÉKÁRNA, Plumlovská 4210, Prostějov
		286/2013	Mgr. Pavla Šedivá, Česká lékárna, a.s.
		287/2013	Mgr. Markéta Chudobová, Dr. Max LÉKÁRNA, Ortenova 188, Kutná Hora
		288/2013	Mgr. Markéta Chudobová, Česká lékárna, a.s.
		289/2013	PharmDr. Michaela Černá, Dr. Max LÉKÁRNA, Husovo nám. 165, Rakovník
		290/2013	PharmDr. Michaela Černá, Česká lékárna, a.s.

306/2013	PharmDr. Katarína Ogurčáková, Lékárna U Anděla strážce, Milady Horákové 48, Praha 7	585/2013	Mgr. Monika Fridrichová, Česká lékárna, a.s.
307/2013	PharmDr. Katarína Ogurčáková, SKYLINE PHARMA s.r.o.	586/2013	PharmDr. Miluše Poláková, Dr. Max LÉKÁRNA, Turenská 565, Kostelec n/ L.
322/2013	Mgr. Daniela Prokopová, Česká lékárna, a.s.	587/2013	PharmDr. Miluše Poláková, Lékárny Lloyds s.r.o.
340/2013	Mgr. Petr Jeniš, Dr. Max LÉKÁRNA, Nádražní 320, Bučovice	593/2013	PharmDr. Jiřina Vanžurová, Česká lékárna, a.s.
341/2013	Mgr. Petr Jeniš, Česká lékárna, a.s.	594/2013	Mgr. Jana Smová, Dr. Max LÉKÁRNA, Palachova 9, Litoměřice
378/2013	Mgr. Dagmar Pavelčíková, Dr. Max LÉKÁRNA, U Nádraží 529/7, Teplice	595/2013	Mgr. Jana Smová, Česká lékárna, a.s.
379/2013	Mgr. Dagmar Pavelčíková, Lékárny Lloyds s.r.o.	596/2013	PharmDr. Lenka Lamačová, Dr. Max LÉKÁRNA, S. K. Neumanna 2819, Pardubice
380/2013	Mgr. Lenka Trpišovská, Dr. Max LÉKÁRNA, Karlovo nám. 89, Kolín	597/2013	PharmDr. Lenka Lamačová, Česká lékárna, a.s.
381/2013	Mgr. Lenka Trpišovská, Česká lékárna, a.s.	598/2013	PharmDr. Petr Městecký, Dr. Max LÉKÁRNA, Palackého tř. 2748, Pardubice
405/2013	Mgr. Iva Zádrapová, Česká lékárna, a.s.	599/2013	PharmDr. Petr Městecký, Česká lékárna, a.s.
408/2013	Mgr. Jana Žakovicová, Česká lékárna, a.s.	600/2013	PharmDr. Milada Müllerová, Dr. Max LÉKÁRNA, Jiřího z Poděbrad 2593, Pardubice
409/2013	PharmDr. Marta Dostálová-Bystřínová, Česká lékárna, a.s.	601/2013	PharmDr. Milada Müllerová, Česká lékárna, a.s.
410/2013	Mgr. Jana Šabršulová, Česká lékárna, a.s.	602/2013	PharmDr. Miroslava Neradová, Dr. Max LÉKÁRNA, Bělehradská 660, Pardubice
433/2013	Mgr. Jana Ležáková, Česká lékárna, a.s.	603/2013	PharmDr. Miroslava Neradová, Česká lékárna, a.s.
446/2013	Mgr. Martina Ouská, Česká lékárna, a.s.	604/2013	PharmDr. Josef Holub, Dr. Max LÉKÁRNA, Dráby 936, Vysoké Mýto
454/2013	Mgr. Jitka Blochová, Dr. Max LÉKÁRNA, U letiště č. 2, Plzeň	605/2013	PharmDr. Josef Holub, Česká lékárna, a.s.
455/2013	Mgr. Jitka Blochová, Lékárny Lloyds s.r.o.	615/2013	PharmDr. Nina Hlavatá, Dr. Max LÉKÁRNA, SNP 1081, Chrudim
460/2013	Mgr. Michal Beran, Dr. Max LÉKÁRNA, nám. T. G. Masaryka 3, Holice v Čechách	616/2013	PharmDr. Nina Hlavatá, Česká lékárna, a.s.
461/2013	Mgr. Michal Beran, Lékárny Lloyds s.r.o.	617/2013	Mgr. Lenka Chladová, Dr. Max LÉKÁRNA, Červené Vršky 2217, Benešov u Prahy
462/2013	Mgr. Dobromil Šejbl, Dr. Max LÉKÁRNA, Rašínova 1669, Hradec Králové	618/2013	Mgr. Lenka Chladová, Česká lékárna, a.s.
463/2013	Mgr. Dobromil Šejbl, Česká lékárna, a.s.	619/2013	PharmDr. Julie Doležalová, Dr. Max LÉKÁRNA, Kolínská 2507, Nymburk
476/2013	Mgr. Anna De Lucca, Dr. Max LÉKÁRNA, Dukelských hrdinů 23, Praha 7	620/2013	PharmDr. Julie Doležalová, Česká lékárna, a.s.
477/2013	Mgr. Anna De Lucca, Česká lékárna, a.s.	626/2013	PharmDr. Silvie Antonínová, Dr. Max LÉKÁRNA, 28. října 65/3348, Ostrava
479/2013	Mgr. Zita Vášová, Dr. Max LÉKÁRNA, Přetlucká 3295/50, Praha 10	627/2013	PharmDr. Silvie Antonínová, Česká lékárna, a.s.
480/2013	Mgr. Zita Vášová, Česká lékárna, a.s.	633/2013	Mgr. Petra Velanová, Lékárna Na Cejlu, Cejl 5, Brno
495/2013	PharmDr. Alice Kaločová, Dr. Max LÉKÁRNA, Pod Paťankou, Praha 6	634/2013	Mgr. Petra Velanová, PharmaSalix s.r.o.
496/2013	PharmDr. Alice Kaločová, Česká lékárna, a.s.	663/2013	Mgr. Hana Pechová, Česká lékárna, a.s.
500/2013	Mgr. Benedikt Juris, Dr. Max LÉKÁRNA, Obchodní 30, Jenišov	664/2013	Mgr. Simona Lukášová, LINEPHARM s. r. o.
501/2013	PharmDr. Iva Frühbauerová, Dr. Max LÉKÁRNA, Staré nám. 26, Rychnov n/ K.	665/2013	Mgr. Marcela Macáková, Česká lékárna, a.s.
502/2013	PharmDr. Iva Frühbauerová, Česká lékárna, a.s.	666/2013	Mgr. Miroslav Kaltenbruner, Česká lékárna, a.s.
503/2013	PharmDr. Věra Májková, Česká lékárna, a.s.	674/2013	Mgr. Barbora Placková, Lékárny Lloyds s.r.o.
509/2013	Mgr. Miluše Vrbová, Dr. Max LÉKÁRNA, nám. Svobody 1976, Kladno	677/2013	PharmDr. Kamila Stloukalová, Česká lékárna, a.s.
513/2013	Mgr. Radovan Mareda, Česká lékárna, a.s.	678/2013	PharmDr. Jitka Vaňková, Česká lékárna, a.s.
516/2013	PharmDr. Lucia Hanáková, Česká lékárna, a.s.	681/2013	PharmDr. Viera Daňová, Česká lékárna, a.s.
517/2013	Mgr. Taťána Šišková, Lékárny Lloyds s.r.o.	682/2013	Mgr. Monika Bednářová, Česká lékárna, a.s.
518/2013	Mgr. Jana Vostrá, Česká lékárna, a.s.	684/2013	Mgr. Alexandra Bartošová, Dr. Max LÉKÁRNA, Karla Čapka 1656, Šlapanice
519/2013	PharmDr. Eva Hrdinová, Česká lékárna, a.s.	685/2013	Mgr. Alexandra Bartošová, Lékárny Lloyds s.r.o.
520/2013	Mgr. Lenka Tulachová, Česká lékárna, a.s.	693/2013	PharmDr. Martina Kejdušová, Dr. Max LÉKÁRNA, Skandinávská 128/2, Brno
523/2013	Mgr. Radomíra Svačinová, Česká lékárna, a.s.	694/2013	PharmDr. Martina Kejdušová, Česká lékárna, a.s.
535/2013	PharmDr. Anna Horáčková, Česká lékárna, a.s.	699/2013	Mgr. Hana Belanská, Dr. Max LÉKÁRNA, Sportovní 594/21, Brno
536/2013	Mgr. Jana Ešnerová, LINEPHARM s. r. o.	700/2013	Mgr. Hana Belanská, Česká lékárna, a.s.
546/2013	Mgr. Ivana Preislerová, Česká lékárna, a.s.	712/2013	PharmDr. Hana Erlebachová, Dr. Max LÉKÁRNA, Riegerovo nám. 178, Poděbrady
550/2013	Mgr. Blanka Preslová, Česká lékárna, a.s.	713/2013	PharmDr. Hana Erlebachová, Česká lékárna, a.s.
552/2013	Mgr. Magdalena Pavlíková, Česká lékárna, a.s.	714/2013	Mgr. Martina Starková, Dr. Max LÉKÁRNA, Budovatelů 1877, Most
553/2013	Mgr. Božena Bartošová, Česká lékárna, a.s.	715/2013	Mgr. Martina Starková, Česká lékárna, a.s.
554/2013	Mgr. Eva Venzhöferová, Česká lékárna, a.s.	717/2013	Mgr. Jana Matějková, Dr. Max LÉKÁRNA, Kabátnická 1705, Most
558/2013	RNDr. Květoslava Froňková, Česká lékárna, a.s.	718/2013	Mgr. Jana Matějková, Česká lékárna, a.s.
560/2013	PharmDr. Vladimír Maliarik, Česká lékárna, a.s.	719/2013	Mgr. Zuzana Rainerová, Dr. Max LÉKÁRNA, Bohosudovická 1882, Teplice
561/2013	Mgr. Michal Navrátil, Česká lékárna, a.s.	720/2013	Mgr. Zuzana Rainerová, Česká lékárna, a.s.
562/2013	PharmDr. Jana Horáková, Česká lékárna, a.s.	721/2013	Mgr. Markéta Mauerová, Dr. Max LÉKÁRNA, A. Slavička 1/892, Svitavy
569/2013	Mgr. Marie Němcová, Česká lékárna, a.s.	722/2013	Mgr. Markéta Mauerová, Česká lékárna, a.s.
575/2013	PharmDr. Alena Neubauerová, Česká lékárna, a.s.	723/2013	Mgr. Petr Myslivec, Dr. Max LÉKÁRNA, Obch. zóna 263, Jirkov
576/2013	Mgr. Miroslava Klupáková, Dr. Max LÉKÁRNA, Na Kocandě 2201/35, Litoměřice		
577/2013	Mgr. Miroslava Klupáková, Česká lékárna, a.s.		
578/2013	Mgr. Martina Kožíšková, Dr. Max LÉKÁRNA, Na Průtahu 1960, Kadaň		
579/2013	Mgr. Martina Kožíšková, Česká lékárna, a.s.		
584/2013	Mgr. Monika Fridrichová, Dr. Max LÉKÁRNA, Oualova 1844, Slaný		

Pokračování na další straně

Pokračování z předchozí strany

724/2031	Mgr. Petr Myslivec, Česká lékárna, a.s.	978/2013	Mgr. Michaela Krejčová, Arcana s.r.o.
725/2013	Mgr. Anna Gardianová, Dr. Max LÉKÁRNA, Husova tř. 105, Slaný	979/2013	PharmDr. Kateřina Häringová, Dr. Max LÉKÁRNA, Kubíčkova 1080/6, Brno
726/2013	Mgr. Anna Gardianová, Česká lékárna, a.s.	980/2013	PharmDr. Kateřina Häringová, Česká lékárna, a.s.
727/2013	Mgr. Šárka Maroušková, Dr. Max LÉKÁRNA, Farského 4732, Chomutov	981/2013	Mgr. Zdenka Slunská, Dr. Max LÉKÁRNA, Vídeňská 995/63, Brno
728/2013	Mgr. Šárka Maroušková, Česká lékárna, a.s.	982/2013	Mgr. Zdenka Slunská, Česká lékárna, a.s.
731/2013	Mgr. Martina Koblížková, Dr. Max LÉKÁRNA, Ústecká 1905/8, Děčín	983/2013	Mgr. Martin Ronge, Dr. Max LÉKÁRNA, Jarošova 1234/2, Znojmo
732/2013	Mgr. Martina Koblížková, Česká lékárna, a.s.	984/2013	Mgr. Martin Ronge, Česká lékárna, a.s.
735/2013	Mgr. Linda Krpcová, Dr. Max LÉKÁRNA, Vřesová 11, Šumperk	988/2013	Mgr. Magda Hlosková, Dr. Max LÉKÁRNA, Hradecká 40, Brno
736/2013	Mgr. Linda Krpcová, Česká lékárna, a.s.	989/2013	Mgr. Magda Hlosková, Lékárny Lloyds s.r.o.
751/2013	PharmDr. Veronika Petrů, Dr. Max LÉKÁRNA, Svobody 1143, Třeboň	998/2013	Mgr. Eva Paulíková, Lékárna Juliánov, Krásného 20, Brno
752/2013	PharmDr. Veronika Petrů, Česká lékárna, a.s.	999/2013	Mgr. Eva Paulíková, DEPHARM spol. s r.o.
753/2013	Mgr. Jana Zajacová, Dr. Max LÉKÁRNA, Výškovická 3086/44, Ostrava	1000/2013	Mgr. Ilona Štefková, Dr. Max LÉKÁRNA, Vrchlického 57, Jihlava
754/2013	Mgr. Jana Zajacová, Česká lékárna, a.s.	1001/2013	Mgr. Ilona Štefková, Lékárny Lloyds s.r.o.
755/2013	Mgr. Kateřina Šubertová, Dr. Max LÉKÁRNA, Pavlovova 2624/29, Ostrava-Zábřeh	1003/2013	Mgr. Juta Šoustalová, Dr. Max LÉKÁRNA, Pražská ulice, Dobříš
756/2013	Mgr. Kateřina Šubertová, Česká lékárna, a.s.	1004/2013	Mgr. Juta Šoustalová, Česká lékárna, a.s.
757/2013	Mgr. Jitka Fousková, Lékárna Harmonia, Horní 6/2233, Žďár n/S.	1005/2013	PharmDr. Anita Sedláková, Dr. Max LÉKÁRNA, Italská 50, Kladno
762/2013	PharmDr. Světlana Valková, Dr. Max LÉKÁRNA, Kadaňská 3034, Žatec	1006/2103	PharmDr. Anita Sedláková, Česká lékárna, a.s.
763/2013	PharmDr. Světlana Valková, Česká lékárna, a.s.	1020/2103	Mgr. Hana Götzlová, Dr. Max LÉKÁRNA, V. Mayera 2898, Louny
765/2013	Mgr. Alice Vespalcová, Dr. Max LÉKÁRNA, Jugoslávská 770/13, Brno	1021/2013	Mgr. Hana Götzlová, Česká lékárna, a.s.
783/2013	Mgr. Václav Havlovič, Dr. Max LÉKÁRNA, Chebská 2934, Aš	1022/2013	PharmDr. Hana Šumová, Dr. Max LÉKÁRNA, Gerská 11, Plzeň
784/2013	Mgr. Václav Havlovič, Česká lékárna, a.s.	1034/2013	PharmDr. Martin Roman, Dr. Max LÉKÁRNA, Sokolovská 1019/148, Karlovy Vary
835/2013	Mgr. Jana Šárová, Česká lékárna, a.s.	1035/2013	PharmDr. Martin Roman, Česká lékárna, a.s.
849/2013	PharmDr. Jana Paroulková, Dr. Max LÉKÁRNA, Bašty 413/2, Brno	1046/2013	Mgr. Alena Jaworská, Dr. Max LÉKÁRNA, Lidická 1269, Třinec
850/2013	PharmDr. Jana Paroulková, Česká lékárna, a.s.	1047/2013	Mgr. Alena Jaworská, Česká lékárna, a.s.
852/2013	Mgr. Lucie Navrátilová, Česká lékárna, a.s.	1062/2013	Mgr. Alžběta Nezbedová, Dr. Max LÉKÁRNA, Vajgarská 1141, Praha 9
869/2013	PhMr. Marie Slavičková, Dr. Max LÉKÁRNA, J. A. Bati 7031, Zlín	1063/2013	Mgr. Alžběta Nezbedová, Česká lékárna, a.s.
870/2013	PhMr. Marie Slavičková, Česká lékárna, a.s.	1072/2013	PharmDr. Helena Havlíčková, Lékárna U Elišky, Tyršova 29, Brno
879/2013	Mgr. Alena Nemčáková, Česká lékárna, a.s.	1073/2013	PharmDr. Helena Havlíčková, Vladimíra Pokorná
891/2013	Mgr. Renata Müllerová, Česká lékárna, a.s.	1099/2013	Mgr. Iva Svačinová, Dr. Max LÉKÁRNA, Nám. Přemysla Otakara II. 26, České Budějovice
895/2013	Mgr. Natálie Zimanová, Česká lékárna, a.s.	1100/2013	Mgr. Iva Svačinová, Lékárny Lloyds s.r.o.
898/2013	Mgr. Zuzana Hemelíková, Dr. Max LÉKÁRNA, Tyršova 866, Náchod	1105/2013	PharmDr. Roman Čech, Dr. Max LÉKÁRNA, Duchcovská 53, Teplice
899/2013	Mgr. Zuzana Hemelíková, Lékárny Lloyds s.r.o.	1106/2013	PharmDr. Roman Čech, Lékárny Lloyds s.r.o.
904/2013	Mgr. Miloslava Tichá, Dr. Max LÉKÁRNA, U Skleníků 1490/24, Havířov	1111/2013	PharmDr. Zdena Vítová, Dr. Max LÉKÁRNA, Poděbradská 297, Pardubice
905/2013	Mgr. Miloslava Tichá, Lékárny Lloyds s.r.o.	1112/2013	PharmDr. Zdena Vítová, Česká lékárna, a.s.
923/2013	Mgr. Milada Sýkorová, Dr. Max LÉKÁRNA, Rokycanská 1385/130, Plzeň	1113/2013	Mgr. Radana Smrtová, Dr. Max LÉKÁRNA, V Celnici 10, Praha 1
927/2013	Mgr. Taťána Šišková, Dr. Max LÉKÁRNA, Tylova 1/2090, Plzeň	1114/2013	Mgr. Radana Smrtová, Lékárny Lloyds s.r.o.
928/2013	Mgr. Taťána Šišková, Česká lékárna, a.s.	1116/2013	Mgr. Eva Hamalová, Dr. Max LÉKÁRNA, Horní lán 10a, Olomouc
931/2013	Mgr. Daniela Burešová, Dr. Max LÉKÁRNA, B. Smetany 139/1, Plzeň	1117/2013	Mgr. Eva Hamalová, Česká lékárna, a.s.
932/2013	Mgr. Daniela Burešová, Česká lékárna, a.s.	1129/2013	PharmDr. Marie Škvařilová, SALFA lékárna, nám. Republiky 8, Praha 1
934/2013	Mgr. Radomil Kolařík, Dr. Max LÉKÁRNA, Konečná 25, Prostějov	1130/2013	PharmDr. Marie Škvařilová, SALFA a.s.
935/2013	Mgr. Radomil Kolařík, Česká lékárna, a.s.	1133/2013	PharmDr. Ondřej Vlček, Dr. Max LÉKÁRNA, Poděbradská 297, Pardubice
949/2013	Mgr. Eva Bartáková, Dr. Max LÉKÁRNA, Skandinávská 144/25, Praha 5	1134/2013	PharmDr. Ondřej Vlček, Česká lékárna, a.s.
950/2013	Mgr. Eva Bartáková, Česká lékárna, a.s.	1145/2013	Mgr. Vendula Axmanová, Dr. Max LÉKÁRNA, Dr. E. Beneše 692, Česká Třebová
956/2013	Mgr. Petra Vítková, Dr. Max LÉKÁRNA, Jabloňová 2137/13, Praha 10	1146/2013	Mgr. Vendula Axmanová, Česká lékárna, a.s.
957/2013	Mgr. Petra Vítková, Česká lékárna, a.s.	1147/2013	PharmDr. Bořivoj Tomiček, Dr. Max LÉKÁRNA, Okružní 3368/7, Ústí n/L.
973/2013	PharmDr. Edita Černochová, Dr. Max LÉKÁRNA, Václava Klementa 14, Mladá Boleslav	1148/2013	PharmDr. Bořivoj Tomiček, Česká lékárna, a.s.
974/2013	PharmDr. Edita Černochová, Česká lékárna, a.s.	1158/2013	Mgr. Kateřina Židková, BENU Lékárna, Nám. svobody 1, Vodňany
975/2013	Mgr. Heda Šupová, Dr. Max LÉKÁRNA, U Slávie 1527, Praha 10	1159/2013	PharmDr. Judita Konczová, Lékárny Lloyds s.r.o.
976/2013	Mgr. Heda Šupová, Česká lékárna, a.s.	1160/2013	PharmDr. Judita Konczová, Dr. Max LÉKÁRNA, Plzeňská 8, Praha 5
977/2013	Mgr. Michaela Krejčová, Lékárna Arcana, Vratislavická 55/1, Liberec	1166/2013	Mgr. Josef Šimánek, Dr. Max LÉKÁRNA, Jiráskova, Litvínov

1167/2013	Mgr. Josef Šimánek, Česká lékárna, a.s.	1307/2013	PharmDr. Romana Dvořáková, Lékárna Harmonia, Horní 6/2233, Žďár n/S., poskytovatel: Pears Health Cyber, s.r.o.
1172/2013	Mgr. Zdeněk Holeček, Dr. Max LÉKÁRNA, Pražská 1659, Dobříš	1308/2013	RNDr. Alena Krupková, Lékárna, Husova 73, Jičín, poskytovatel: Lékárna Alena Mydlářová s.r.o.
1173/2013	Mgr. Zdeněk Holeček, Česká lékárna, a.s.	1309/2013	PharmDr. Hana Břendová, Lékárna AVE s.r.o., HI. třída 8/13, Šumperk, poskytovatel: Lékárna AVE s.r.o.
1174/2013	Mgr. Veronika Pfeilerová, Dr. Max LÉKÁRNA, U Nádraží 1043, Písek	1310/2013	Mgr. Ludmila Lutzová, Lékárna U Elišky, Tyršova 29, Brno, poskytovatel: Vladimíra Pokorná
1175/2013	Mgr. Veronika Pfeilerová, Česká lékárna, a.s.	1312/2013	PharmDr. Helena Havlíčková, Lékárna SFINX, Hrnčířská 6, Brno, poskytovatel: Lékárna U Rubínu, a.s.
1186/2013	Mgr. Natálie Zimanová, Dr. Max LÉKÁRNA, Rokycanská 1424/128, Plzeň	1313/2013	Mgr. Leona Adamičková, BENU Lékárna OC Delta, Fügnerova 667/7, Liberec, poskytovatel: Lékárenská CZ, spol. s r.o.
1187/2013	Mgr. Jana Pánková, Dr. Max LÉKÁRNA, Jeníkovská 1983, Čáslav	1314/2013	Mgr. Milada Petříková, BENU Lékárna, Špitálské n. 3517, Ústí n/L., poskytovatel: BENU Česká republika a.s.
1188/2013	Mgr. Jana Pánková, Česká lékárna, a.s.	1315/2013	Mgr. Pavla Vlachová, BENU Lékárna Vídeňská, Vídeňská 22B, Brno, poskytovatel: Lékárny Moravia s.r.o.
1189/2013	Mgr. Monika Bednářová, Dr. Max LÉKÁRNA, Gerská 2237/25, Plzeň	1316/2013	PharmDr. Hana Šimečková, BENU Lékárna, Nám. svobody 1, Vodňany, poskytovatel: BENU Česká republika a.s.
1202/2013	Mgr. Marie Lukešová, Dr. Max LÉKÁRNA, Pernštejnské nám. 110, Hranice	1317/2013	PharmDr. Monika Pešlová, Lékárna Živa, Mírová 119, Ždírec nad Doubravou, poskytovatel: Mgr. Veronika Pejřimovská
1203/2013	Mgr. Marie Lukešová, Česká lékárna, a.s.	1318/2013	Mgr. Jaroslava Klapuchová, Lékárna Magnus, Jesenická 633, Vrbno p/P., poskytovatel: KRATEGUS spol. s r.o.
1207/2013	PharmDr. Alena Neubauerová, Dr. Max LÉKÁRNA, M. J. Kociána 25, Ústí n/O.	1320/2013	RNDr. Jaroslav Černík, Lékárna Okříšky, Jihlavská 48, Okříšky, poskytovatel: Lékárna U Černíků s.r.o.
1218/2013	PharmDr. Iva Petrželková, Dr. Max LÉKÁRNA, Jugoslávských partyzánů 636/20, Praha 6	1322/2013	Mgr. Jarmila Nagyová, Lékárna Na Cejlu, Cejl 476/5, Brno, poskytovatel: PharmaSalix s.r.o.
1219/2013	PharmDr. Iva Petrželková, In.Invid. s.r.o.	1324/2013	PharmDr. Kateřina Urbášková, BENU Lékárna, Olomoucká 121, Opava, poskytovatel: BENU Česká republika a.s.
1227/2013	PharmDr. Lenka Bílá, Lékárna Na Staré poště, Dukelských hrdinů 33, Praha 7	1325/2013	Mgr. Jana Bláhová, Lékárna Poliklinika, Jana Wericha 502, Blansko, poskytovatel: PhMr. Alena Červenková
1235/2013	PharmDr. Soňa Pirklová, Dr. Max LÉKÁRNA, T. G. Masaryka 125, Ústí n/O.	1327/2013	Mgr. Alois Komorous, Lékárna St. Maria, Zámecký Vrch 423/18, Karlovy Vary, poskytovatel: Bohemian Symfony s.r.o.
1263/2013	Mgr. Petra Jebavá, Dr. Max LÉKÁRNA, Pražská 248/39, Olomouc	1330/2013	PharmDr. Beata Szkutová, Lékárna AGEL, Ostravská 1690, Český Těšín, poskytovatel: REPHARM, a.s.
1264/2013	Mgr. Petra Jebavá, Česká lékárna, a.s.	1332/2013	Mgr. Martina Kozáková, Lékárna, U Fortny 49/10, Opava, poskytovatel: LAVAL Pharma a.s.
1291/2013	RNDr. Jiří Skořepa, Hradčanská lékárna, Milady Horákové 116/109, Praha 6		

Vydaná osvědčení

VEDOUCÍ LÉKÁRNÍK

1273/2013	RNDr. Jitka Schützová, BENU Lékárna, Olbrachtova 9, Praha 4, poskytovatel: MANSAR s.r.o.
1276/2013	PharmDr. Lenka Švecová, Lékárna Johanka, Čsl. armády 164, Hostivice, poskytovatel: ARTMEDI UPD s.r.o.
1278/2013	Mgr. Naděžda Němcová, Lékárna U sv. Václava, Mráčkova 3419/3, Praha 4, poskytovatel: EVROKAPITAL, s.r.o.
1280/2013	PharmDr. Lucie Kunzová, Lékárna Immuno-flow, Rychnovská 651, Praha 9, poskytovatel: Evi-Medic, s.r.o.
1282/2013	PharmDr. Alena Jánošíková, Lékárna Na jihu, Husova 2909, Žatec, poskytovatel: Jánošíkovi s.r.o.
1284/2013	PharmDr. Michal Jánošík, Lékárna Na náměstí, Obránců míru 165, Žatec, poskytovatel: Jánošíkovi s.r.o.
1287/2013	Mgr. Romana Crháková, Lékárna Magistr Tom, Růžové nám. 2128/5, Boskovice, poskytovatel: Magistr TOM s.r.o.
1289/2013	PharmDr. Jitka Růžičková, Lékárna, Moravská 797, Chropyně, poskytovatel: LUNAKROM MORAVIA s.r.o.
1291/2013	RNDr. Jiří Skořepa, Hradčanská lékárna, Milady Horákové 109/116, Praha 6, poskytovatel: Hradčanská lékárenská společnost, s.r.o.
1292/2013	Mgr. Pavla Marková, Lékárna U Zámku, Zámecká 550, Bučovice, poskytovatel: Mamed s.r.o.
1294/2013	PharmDr. Jiří Urban, BENU Lékárna, Jugoslávská 9, Brno, poskytovatel: Lékárna Jugoslávská, s.r.o.
1296/2013	prom. farm. Růžena Havlová, Lékárna, Lidická 42, Vlašim, poskytovatel: Mgr. Alena Červenková
1298/2013	Mgr. Kristýna Farkasová, Lékárna Pilulka, Pavlova 67, Ostrava, poskytovatel: ABIASEN INVEST s.r.o.
1300/2013	PharmDr. Petra Havlasová, Nemocniční lékárna, Purkyňova 1849, Česká Lípa, poskytovatel: NsP Česká Lípa, a.s.
1302/2013	PharmDr. Lenka Baráková, BENU Lékárna, Vysočanská 20/382, Praha 9, poskytovatel: HAVRA NZ, s.r.o.
1304/2013	Mgr. Jakub Adámek, Novolékárna Krakov, Lodžská 850/6, Praha 8, poskytovatel: SKYLINE PHARMA s.r.o.
1306/2013	PharmDr. Stanislav Šebesta, Lékárna VEMA Pharm s.r.o., Vaníčková 25, Ústí n/ L., poskytovatel: VEMA Pharm s.r.o.

ODBOBNÝ ZÁSTUPCE

1274/2013	RNDr. Jitka Schützová, MANSAR s.r.o.
1275/2013	Mgr. Martin Mach, Broumovská lékárna spol. s r.o.
1277/2013	PharmDr. Lenka Švecová, ARTMEDI UPD s.r.o.
1279/2013	Mgr. Naděžda Němcová, EVROKAPITAL, s.r.o.
1281/2013	PharmDr. Lucie Kunzová, Evi-Medic, s.r.o.
1283/2013	PharmDr. Alena Jánošíková, Jánošíkovi s.r.o.
1285/2013	PharmDr. Michal Jánošík, Jánošíkovi s.r.o.
1286/2013	Mgr. Marie Vilítová, Vlašimská lékárna, a.s.
1288/2013	Mgr. Romana Crháková, Magistr TOM s.r.o.
1290/2013	PharmDr. Jitka Růžičková, LUNAKROM MORAVIA s.r.o.
1293/2013	Mgr. Pavla Marková, Mamed s.r.o.
1295/2013	PharmDr. Jiří Urban, Lékárna Jugoslávská, s.r.o.
1297/2013	PharmDr. Hana Krejčová, Mgr. Jana Sátrová
1299/2013	Mgr. Kristýna Farkasová, ABIASEN INVEST s.r.o.
1301/2013	PharmDr. Petra Havlasová, NsP Česká Lípa, a.s.
1303/2013	PharmDr. Lenka Baráková, HAVRA NZ, s.r.o.
1305/2013	Mgr. Jakub Adámek, SKYLINE PHARMA s.r.o.
1311/2013	Mgr. Ludmila Lutzová, Vladimíra Pokorná
1321/2013	Mgr. Jindřiška Chocholoušová, Lékárna U Černíků s.r.o.
1323/2013	Mgr. Jarmila Nagyová, PharmaSalix s.r.o.
1326/2013	Mgr. Jana Bláhová, PhMr. Alena Červenková
1328/2013	Mgr. Alois Komorous, Bohemian Symfony s.r.o.
1329/2013	PharmDr. Stanislav Šebesta, VEMA Pharm s.r.o.
1331/2013	PharmDr. Beata Szkutová, REPHARM, a.s.
1333/2013	Mgr. Martina Kozáková, LAVAL Pharma a.s.

SOUKROMÁ LÉKÁRENSKÁ PRAXE

1319/2013	PharmDr. Jaroslav Holec
-----------	-------------------------

(člnek)

Seriál ČČL: NOVĚ REGISTROVANÉ LÁTKY

Že roztroušená skleróza (RS) je závažné a nákladné onemocnění, asi nikdo v ČR nepochyboval, nicméně když bylo třeba vyčíslit, kolik stojí léčba jednoho pacienta, přesná čísla chyběla. To se změnilo v roce 2011 studií COMS, ve které byly analyzovány vyplněné dotazníky od 909 pacientů léčených v sedmi neurologických centrech a na základě těchto informací byly spočítány náklady na roztroušenou sklerózu ze sociálního pohledu. Pacienti byli rozděleni podle škály inva-

PharmDr. Zdeněk Kučera, Ph.D.
Sekce klinické farmacie ČLS JEP

lidity (EDSS) do 3 skupin – 1. mírná RS (67 % pacientů, EDSS skóre 0–3,5), 2. střední (27 %, skóre 4–6,5) a 3. závažná (10 %, nad 6,5). Celkové náklady na RS byly v první skupině 9 905 €/rok, ve druhé se zvýšily na 14 064 €/rok a v případě těžkého stadia RS jsou náklady 22 880 €/rok. U lehčích stadií činí nejvyšší procento náklady na tzv. disease modifying drugs (DMD) téměř 7 000 € / rok. V minulém díle bylo řečeno, že s progresí RS se snižuje účinnost DMD a že u sekundárně progresivní formy RS (SPMS) by tato léčiva neměla být používána. Tomu odpovídají i snižující se náklady na DMD v ostatních skupinách (2: 4 242 €/rok; 3: 250 €/rok). S progresí choroby se v kategorii přímých medicínských nákladů zvyšují náklady na ústavní péči, ambulantní péči a rehabilitaci. Od EDSS 3 začínají výrazně stoupat náklady na invalidní důchody dosahující ve 3. skupině téměř 8 000 €/rok. S progresí choroby také stoupají nároky na čas lidí v okolí pacienta i čas ošetřovatelů, přepočítány na náklady ve skupině 3 ve výši 5 000 €/rok. Při předpokládané prevalenci RS v ČR 170 / 100 000 obyvatel byly celkové náklady na RS v ČR vypočteny na 208,6 milionů € ročně (zhruba 5,2 mld. Kč).

Podle reportu publikovaného na www.comparatorreports.se populace s RS ztrácí průměrně v jakémkoli věku o 0,25 QALY (násobek délky života a koeficientu kvality života – utility) za rok více než běžná populace. Přepočítáno na ČR, ročně dochází u pacientů s RS ke ztrátě 4 250 QALY vs. běžná populace.

Farmakologické vlastnosti

Nejzajímavějším příběhem registrace (popsaným v EPAR) teriflunomidu bylo bezesporu rozhodování CHMP komise EMA o statusu tzv. new active substance (NAS), přinášejícím patentovou ochranu. Dle definice NAS nemohou být takto označeny nejen soli, estery, ethery, isomery, komplexy apod., ale ani deriváty, pakliže se neprokáže rozdíl v účinnosti/bezpečnosti. Vzhledem k tomu, že po podání leflunomidu vzniká teriflunomid v těle ze 70 % jako aktivní metabolit, ukázalo se nemožné obhájit jiný status než derivát. Vzhledem k faktu, že komparativní studie účinnosti by byla neetická, „zbyla“ mož-

nost rozdílné bezpečnosti. Přes metabolismus na CYP450 a průkaz toxicity ostatních metabolitů leflunomidu se podařilo přesvědčit EMA o rozdílné bezpečnosti těchto dvou derivátů. Kauza měla „společenský“ přesah, neboť si lze těžko představit, že farmaceutická společnost by uvedla léčivý přípravek na trh bez patentové ochrany, a zároveň látka přináší benefit perorálního podání pro pacienty v první linii léčby RS.

Přesný mechanismus účinku není zcela známý. Je však založen na snížení počtu lymfocytů T a B díky inhibici mitochondriálního enzymu dihydroorotátdehydrogenázy potřebného k syntéze pyrimidinu *de novo*, resp. pyrimidinových nukleotidů.

Teriflunomid je po perorálním podání 100% absorbován nezávisle na jídle. Váže se z 99 % na plazmatické bílkoviny,

Teriflunomid

distribuční objem je 11 litrů. Metabolizován je hydrolyzou, vylučován je převážně žlučí do stolice. Biologický poločas je 19 dnů díky výraznému vlivu enterohepatálního cyklu, který může být zablokován aplikací pryskyřice nebo aktivního uhlí.

Klinické aspekty

Hlavními sledovanými parametry v klinických studiích je srovnání počtu relapsů za pacientorok (ARR) a oddálení progresivní invalidity měřené na škále EDSS. Ve studii TEMSO byl srovnáván teriflunomid s placebem u pacientů s relabující RS do 55 let věku s EDSS skóre do 5,5. ARR byl 0,54 v placebové větvi a 0,37 ve větvi teriflunomidu (stejně pro 7 a 14 mg), což značí 31% redukcii počtu relapsů. Procento pacientů s progresí invalidity bylo 27,3 % ve větvi placebo a 20,2 % ve větvi teriflunomidu 14 mg, rozdíl byl statisticky významný (7 mg pouze „trend“). Obdobné výsledky (i design) přinesla studie TOWER. Studie TENERE prokázala u pacientů s relabující RS obdobnou účinnost teriflunomidu 14 mg/den a interferonu beta-1a 44 mcg 3x týdně na hlavní sledované parametry (neplatí pro teriflunomid 7 mg). Výsledky studie TOPIC snad v blízké budoucnosti povedou k registraci přípravku pro klinicky izolovaný syndrom (p.e. DMD již mají).

V průběhu léčby je nutné monitorovat krevní tlak, jaterní enzymy a krevní obraz. Teriflunomid zvyšuje krevní tlak a jaterní enzymy. Z principu mechanismu účinku snižuje počet leukocytů, tím teoreticky zvyšuje riziko infekce (neprokázáno ve studiích, ale u závažných infekcí doporučeno nepodávat), a proto je kontraindikován v těhotenství. Pozorována byla periferní neuropatie, GIT obtíže a řídnutí vlasů. Teriflunomid se jeví jako induktor CYP 1A2, OAT3 a inhibitor CYP 2C8. S warfarinem neinteraguje, mírně zvyšuje hladinu estrogenů v antikoncepci.

Léčivý přípravek obsahující látku teriflunomid se jmenuje Aubagio, držitelem rozhodnutí o registraci je společnost Sanofi. Podává se 1x denně 14 mg perorálně. Teriflunomid je druhou registrovanou perorální látkou po fingolimodu, jeho vlastnosti jej řadí do první linie léčby relabující roztroušené sklerózy vedle glatiramer acetátu a interferonů (fingolimod směřuje spíše do druhé linie po bok natalizumabu).

NOVÉ NEBO MÉNĚ ZNÁMÉ LÉČIVÉ ROSTLINY:

Glechoma hederacea L. – Popenec obecný, (*Lamiaceae*)

***Glechoma hederacea* L. – popenec obecný, (*Lamiaceae*).** Vytrvalá bylina s plazivým oddenkem a lodyhami vysokými až 35 cm. Hojně rozšířena v mírném pásmu na vlhčích stanovištích na lukách a v lesích Evropy (od Pyrenejí po Finsko), Asie, zavlečena byla do Severní Ameriky.

Synonyma: *Nepeta glechoma* Benth.

Obecný název: Erdefeu (něm.), Ground Ivy (angl.), zemní břečťan (čes.).

Sbíraná část: herba

Droga: *Glechomae hederaceae herba*

Obsahové látky: v sušené droze až 0,06 % silice s převahou monoterpenických ketonů (menthon, pinokampfon, v nízké koncentraci pulegon), seskviterpeny germakren D (18 % v silici) a germakren B, glechomafuran a různé terpenoidy 1,8-cineol, α a β -pinen, β -elemen (15 % v silici) a jiné látky. Z flavonoidů jsou obsaženy glykosidy kvercetin (isokvercitrin, hyperosid, rutin), apigeninu a luteolinu, dále deriváty kyseliny skořicové, tj. kyselina rosmarinová (až 1,5 % v listu), ferulová a kávová, triterpenoidní kyselina oleanolová, α a β -ursolová a její deriváty, diterpenoidní hořčina marrubiin a hořčina neznámé struktury glechomin, z glykoproteinů toxický lektin gleheda, sterol β -sitosterol, saponiny, třísloviny obou typů (6 %), v sušině 17 mg/100 g vitamínu C a 370 mg/100 g vitamínu E, alkaloidy hederacin A a B. Z minerálních látek především draslík a železo.

Účinky a použití: v tradiční medicíně se využívá droga při nechutenství (hořčiny), proti průjmu (třísloviny) a hemoroidům, k zlepšení hojení ran (třísloviny), jako diuretikum a k regeneraci jater. Protizánětlivé účinky zlepšují rekonvalescenci po chorobách GIT, dýchacích a močových cest, droga patří k významným složkám protirevmatických čajových směsí, tlumí záněty kůže, ve formě masti záněty žil, je dobrým prostředkem k přípravě kloktadel proti zánětům v dutině ústní, popencový sirup jako expektorans apod. Mladé části se využívají pro své kořenité aroma do salátů i k úpravě pokrmů. V Severní Americe důležitý antiskorbutický prostředek 19. sto-

letí. Ve středověku byl považován popenec za lék proti moru.

Laboratorní testy potvrdily, že komplex antioxidantů v droze efektivně zhasí volné radikály. Extrakty vykazují i slibné antibakteriální účinky, demonstrovány na bakterii *Vibrio fischeri*. Izolované kyseliny ursolová a oleanolová inhibují propagaci kožního nádoru u myši, kyselina ursolová urychluje hojení žaludečních vředů.

Extrakt z popence omezuje syntézu melaninu v buňkách melanomu, protože ale nepůsobí cytotoxicky, může být perspektivně využit při řešení hyperpigmentací a jako součást bělicích kosmetik. Protizánětlivé účinky popence jsou spojovány s kyselinou rosmarinovou a jejími deriváty, především omezením indukce COX2. Projevují se také potlačením syntézy NO (NOS), prozánětlivých cytokinů IL-12 a tumor nekrotizujícího faktoru TNF- α v makrofázích. Protože exprese interleukinu IL 6 zůstává nedotčena, je droga považována za vhodný prostředek k tlumení zánětů zprostředkovaných makrofágy. V případě lektinu glehedy byly zjištěny silné insekticidní účinky vůči larvám mandelinky bramborové i schopnost aglutinovat lidské erythrocyty.

V homeopatii ovlivňuje popenec především záněty sliznic GIT. K dispozici je droga, čajové směsi i kompozitní přípravky.

Dávkování: nálev, 3 x denně 3 g drogy do 200 ml vody.

Nežádoucí účinky a kontraindikace: pro nedostatek informací neužívat během těhotenství (potenciálně hepatotoxický pulegon) a laktace, nepodávat malým dětem. Vyšší dávky natě jsou toxické pro koně.

Interakce: diuretika, warfarin.

Hlavní zdroje: AISLP, Chemical Book, Drugs.com, European Medicines Agency, Google Scholar, Hagers Handbuch der Drogen und Arzneistoffe, Jellin, J.M. et al.: Natural medicines comprehensive database, vyd.4, Stockton 2002, Liber Herbarum Minor, Medline, Pherobase, Plants for a future, PubChem Compound, Toxnet.

PharmDr. Miloš POTUŽÁK

Obrázek: Wikipedia, vzor: autor

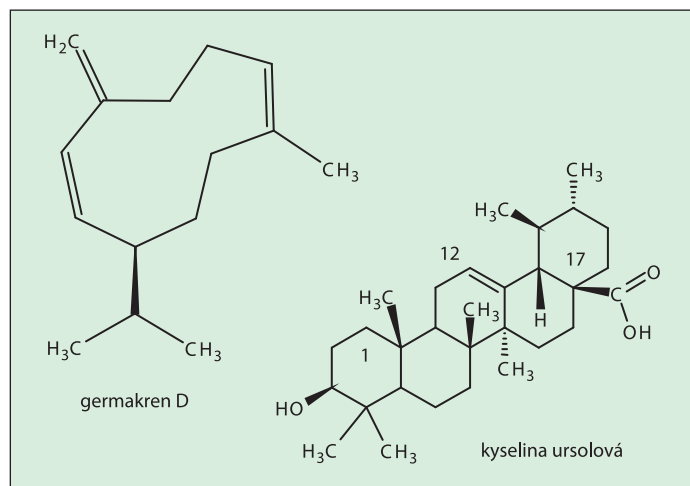

Foto: iforum.cuni.cz

Na Dni vědy 2013 fotografoval
Mgr. Andrej Kováčik

7. ročník Scientia Pragensis

KRÁLOVÉHRADECKÁ FaF ÚSPĚŠNĚ REPREZENTOVALA

Scientia Pragensis – Den vědy na pražských vysokých školách je určen převážně SŠ studentům a dalším zájemcům, které seznámí se současnou vědou na VŠ se sídlem v Praze. Akci pořádají Univerzita Karlova, České vysoké učení technické, Česká zemědělská univerzita, Vysoká škola chemicko-technologická a Vysoká škola ekonomická; každá se prezentuje dvěma příspěvky ve formě přednášek a výstavním stánkem.

Letošní, již sedmý ročník, se uskutečnil 15. listopadu v prostorách Vysoké školy ekonomické v Praze. Univerzitu Karlovu tento rok reprezentovala Farmaceutická fakulta v Hradci Králové.

Farmaceutický výzkum byl demonstrován na kyselině acetylsalicylové, kterou můžeme považovat za „léčivo století“. Autoři stánku připravili pro návštěvníky poster představující profilové farmaceutické vědy (farmakognozii, farmaceutickou chemii a analýzu, farmaceutickou technologii, farmakologii a klinickou farmacii) a předmět jejich zájmu. Kromě toho mohli návštěvníci zhlédnout projekci Vznik a život léku. Ta prezentací jednotlivých fakultních vědeckých pracovišť a jejich práce přiblížila cestu od využití látek přírodního původu přes jejich chemickou obměnu a formulaci lékových forem až po studium působení léčiva v organismu.

Podrobné informace poskytla zájemcům stanoviště zaměřená na jednotlivé farmaceutické disciplíny. Farmaceutickou chemii přiblížil molekulový model kyseliny acetylsalicylové, na kterém si zájemci mohli vyzkoušet strukturální obměny, které se podepisují na změnách léčivých/toxických vlastností této látky. Návštěvníci měli také možnost vyzkoušet si jednoduché analytické reakce kyseliny acetylsalicylové a seznámit se s dalšími metodami kontroly chemických léčiv. Zpracování kyseliny acetylsalicylové do lékové formy demonstrovalo stanoviště farmaceutické technologie. K dispozici byly vzorky pomocných látek, obalový materiál nebo ruční historická tabletovačka. S účinky kyseliny acetylsalicylové se přítomní seznámili u posledního stanoviště. Kromě toho zde mohli s klinickým farmaceutem konzultovat své farmakoterapeutické problémy.

Jsme rádi, že expozice vzbudila velký zájem, a že jsme měli možnost seznámit veřejnost s posláním farmaceutických věd i s tím, jak a v čem všem je v současné době vzděláván „její“ lékárník. Věříme, že jsme důstojně reprezentovali Univerzitu Karlovu a její FaF. Děkujeme studentům i zaměstnancům, kteří se na akci podíleli.

Mgr. Andrej KOVÁČIK a Mgr. Veronika PILAŘOVÁ, tvůrci expozice

Klub přátelského setkávání posedmé společně v Praze

V sobotu 30. listopadu se již tradičně uskutečnila akce Klubu přátelského setkávání (KPS), a to sedmé předvánoční setkání v Praze. Dostavilo se 36 účastníků z řad členů klubu (30) a jejich sympatizantů. Program byl situován do centra města, kde jsme se před polednem sešli k prohlídce Stavovského divadla. Průvodce dr. Křišťan z provozního oddělení Národního divadla nás poutavě a s velkým zaujetím seznámil s historií a jedinečností i světového významu a rarit až po současnost, kdy se zde uvádějí činohry, opery i balet.

Stavovské divadlo je jedno z nejstarších evropských divadel, hraje se v něm nepřetržitě od roku 1783! Otevřeno bylo jako Hraběcí Nostitzké Národní divadlo, v průběhu let se přejmenovávalo na Stavovské (1799), Královské německé divadlo (1862), po protiněmeckém pogromu (1920) přešlo pod ND jako Stavovské. Dále bylo přejmenováno na Tylovo (1949) a po rekonstrukci (1991) se vrací k názvu Stavovské. Kulturními událostmi světového významu jsou zdejší vystoupení samotného Mozarta (1787). Osobně dirigoval svoji *Figarovu svatbu*, stejně jako premiéru opery *Don Giovanni*, kterou složil jen pro Prahu. Byly zde rovněž natáčeny divadelní scény oscarového filmu *Amadeus* režiséra Miloše Formana.

Navštívili jsme podzemní podlaží vytvořené ve stylu 80. let 20. století, kde se nachází šatna, občerstvení a technické zázemí divadla. Během rekonstrukce vzniklo moderní otočné jeviště s nejlepší akustikou v zemi.

Nejvýznamnější lóže jsou císařská přímo proti jevišti a prezidentská napravo od něj (výhled z ní je nevalný a vstupenku do ní zakoupit nelze, protože je neustále rezervována pro prezidenta a jeho hosty). Zajímavostí je, že bývalý

prezident V. Klaus divadlo nikdy nenavštívil, stejně jako T. G. Masaryk, který tak vyjádřil nesouhlas s uvedeným protiněmeckým pogromem. Dnes je Stavovské divadlo národní kulturní památkou.

Naše poznávací cesta pokračovala do **Klementina**, další významné národní kulturní památky na Starém Městě. Původní sídlo jezuitské koleje a univerzity bylo od roku 1556 mnoho let rozšiřováno do současně zachované vrcholně barokní podoby. Jezuitský řád byl zrušený roku 1773. Dnes zde sídlí hlavně Národní knihovna se studovnou, Státní vědecké knihovna a Slovanská knihovna s dohromady asi šesti miliony knih v depozitářích.

K poznání této památky jsme s příjemnou a ochotnou průvodkyní absolvovali nabízený velký okruh. Krásně vyzdobená *Zrcadlová kaple*, jejíž raritou jsou dvojce varhany, slouží po odsvěcení jako koncertní i svatební síň. Vynikající akustika umožňuje další výjimečnost – simultánní hru na oboje varhany. V *před-sáli barokní knihovny* (dříve Jezuitské muzeum, tzv. Matematické) jsme obdivovali přístroje jako sextant nebo astronomické hodiny, které používali či sestrojili např. J. Kepler nebo Tycho de

Brahe. Nejvzácnější knihou je evangeliář Vyšehradský kodex. *Barokní knihovna* nazývaná Chrám moudrosti byla roku 1777 otevřena i pro veřejnost. V jejím příšeří je uloženo 20 000 knih, většinou teologických, nejstarší z poloviny 16. století. Počátky současné Národní knihovny připomíná nápis Bibliotheca Nationalis z roku 1781. Známý obrázek knihovny doplňují globusy, a to hvězdné a zeměpisné, s mapami vytvořenými podle cest jezuitských misionářů. Pokračovali jsme do *Meridiánového sálu*, kde jsou k vidění pevně do zdi zapuštěné *kvadranty*, kterými se měřila výška hvězd. *Camera obscura* sloužila k měření „pražského poledne“, které se určovalo a oznamovalo za pomoci procházejícího slunečního paprsku a struny na podlaže. Posledním navštíveným místem byla *Astronomická věž a její vyhlídka*. Po zdolání 109 úzkých dřevěných schodů 62 m vysoké věže se nám ve slunečném dni naskytl nádherný výhled do všech světových stran na historické centrum Prahy. Jsou zde vystaveny i prapory, kterými se mávalo a obyvatelům oznamovalo poledne za přispění výstřelu z hradebního děla na protější straně.

K poslední části našeho setkání jsme prošli uličkami Starého Města, v příjemné restauraci v Michalské ulici se občerstvili, popřáli nastávajícím oslavencům k narozeninám a pobavili se „o životě“. Pod dojmem úspěšné akce hned zazněly různé návrhy na příští předvánoční Prahu. Došlo též na upřesňování zájmu a možných poznávacích výletů 19. zahraniční cesty do Toskánska. S povděkem jsme kvitovali zaujetí našich členek A. Šolastrové a I. Volákové, které již přišly s informací o připravovaném výročním shromáždění v září 2014 v Hradci nad Moravicí a okolí (sic!). Nabídnutým programem zaujaly a lze věřit, že se všeho zhostí k plné spokojenosti.

Stávající program tradičně zajišťovali M. Riegerová a P. R. Palouš, jimž účastníci za jeho obsah poděkovali. Rozloučili jsme se s přáním adventního klidu, příjemného prožití vánočních svátků a vstupu do nového roku ve zdraví a pohodě. Mnozí z účastníků si k dojmům ze setkání přidali i prožitek z rozsvěcení vánočního stromu na Staroměstském náměstí.

P. R. PALOUŠ,
předseda Klubu

Stážistkou v lékárně u protinožců

Když se řekne Nový Zéland, vybaví si většina z nás nádhernou přírodu, chlupaté hnědé kiwi nebo film Pán prstenů; informovanější si mezi jiným možná vzpomenou třeba na vyhynulého ptáka moa či legendárního horolezce sira Edmunda Hillaryho. Jako studentka pátého ročníku FaF UK v Hradci Králové jsem se však k protinožcům nevydala za přírodou ani za dobrodružstvím, nýbrž za poznáním práce ve veřejné lékárně.

Marcela Štrofová

„Naše“ lékárna byla prostorově rozdělena na pomyslné třetiny. První připomínala sortimentem drogerii a byly zde k dostání hřebeny, nylonové punčochy, laky na nehty i make-upy všemožných značek. V této sekci obsluhovaly zákazníci prodavačky. Přechodovou linií tvořily police s opalovacími krémy, hypoalergenní kosmetikou, obvazy, náplastmi, kondomy a lubrikačními gely.

**Projekt
České lékárnické komory
PODPORA STUDENTŮ
FARMACEUTICKÝCH
FAKULT
NA ZAHRANIČNÍCH
STÁŽÍCH V LÉKÁRNÁCH**

Druhá třetina byla farmaceuticky již o něco zajímavější a vzhledem více podobná našim lékárnám. V regálech se nacházely úhledně vyrovnané OTC přípravky na bolest různého původu, kašel a rýmu. Dispenzaci měly na starosti farmaceutické asistentky, které pacientovi podle jeho požadavků a bez omezení směly vydat většinu OTC preparátů. Některá léčiva však podléhala speciálnímu režimu (Pharmacist Only), který se týká např. přípravků s obsahem eferdinu, a ta mohl pacientovi vydat pouze farmaceut.

Poslední třetinu tvořila sekce výdeje léčiv. Probíhalo zde zpracování receptu, příprava léčiv a jejich dispenzace. Bonusem pro pacienty i personál lé-

kárny byla miniaturní konzultační místnost.

IPLP přímo v oficíně

Příprava individuálně připravovaných léčivých přípravků se odehrávala přímo v oficíně na skleněné desce, která je součástí pracovní plochy výdejního místa. Také technologie je zcela odlišná. Připravují se zejména masti, oční či

bez doplátku). Takto připravená léčiva se označila štítkem s uvedením všech důležitých informací ohledně užívání. Pacient tak vlastně spolu s lékem obdržel dispenzační minimum v písemné podobě.

Dávkování léků

Jako další službu lékárny mohou pacienti využít rozdávkování léčivých pří-

ušní kapky, ředí se sirupy. Příprava masti začíná očištěnou pracovní plochu lihem, poté se všechny suroviny zvlášť naváží na filtračním papíře. Následně se vše pomocí kovových špachtlí vše smísí. Vyžaduje-li příprava vmíchání prachové látky do mastového základu, nejprve se samotný prach rozmačká, případně rozpustí v malém množství etanolu nebo oleje, a pak se v poměru 1 : 1 smísí se základem. Všechno probíhá bez použití třenky s těrkou, bez infralampy.

Odlišná je i dispenzace

Od zvyklostí zavedených v našich zeměpisných šířkách se zde liší i průběh dispenzace. Lékaři většinou na recept uváděli název účinné látky, lékovou formu a počet dávek. Bylo na lékárníkovi, aby se rozhodl, který lék a v jakém množství vydá (automaticky se vydával ten hrazený,

pravků do dávkovačů (tuto činnost smí vykonávat pouze lékárník). K danému účelu slouží jednorázové blistry s různě velkými důlky. Po naplnění předepsanými léčivými se blistr přelepí samolepicí fólií, na níž je uvedeno jméno pacienta, obsah všech důlků, datum a čas užití jednotlivých dávek. Za příplatek bylo možné vyžádat si nasazení robota, který jednotlivé dávky plnil do sáčků.

Snímky: autorka

Takové menší „píárko“ aneb Nefušujeme vám do řemesla, jen jsme se chopili šance

„Budeme rádi, když pro naše čtenáře – a že jich máme! – připravíte výstavu o lékárenství. Ale musí být pestrá, zajímavá a zároveň vzdělávací, aby lidi zaujala a něco si z ní i odnesli, protože když jde o zdraví, není informací přímo od pramene nikdy dost.“ S takovou žádostí se letos někdy na jaře na nás, tedy redakci ČČL, obrátila Ivana Timková (na snímku), vedoucí knihovny v Ostravě-Michálkovicích (jedna z nejstarších knihoven na území dnešní velké Ostravy v říjnu příštího roku oslaví 110 let trvání).

Jaroslava Hořanská

Její kolegyně Marie Kryštofová měla od počátku řadu dobrých nápadů, jak exponáty co nejlépe instalovat.

Věděli jsme, že pokud má mít výstava nějakou výpovědní hodnotu, tedy že neukážeme jen tak něco letem světem, nevytvoříme ji během dvou nebo tří dnů. Jenže s vědomím toho, že můžeme návštěvníkům knihovny nabídnout reálný obraz lékárenství, který představí lékárníky jako lidi na svém místě, zdravotníky, kteří jsou v procesu léčby nezastupitelní, jsme se rozhodli nabízené příležitosti využít. A proč to nepřiznat, potěšilo nás, že právě Časopis českých lékárníků je v tomto směru považován za spolehlivý zdroj. Nabudil nás i v té době náhodně vyslechnutý rozhovor, kdy mladá žena sdělovala kamarádce, podle čeho si vybírá lékárníky: „Chodím jenom do těch velkých. V malých je všechno drahé, tak ty lakomce nebudu podporovat. Ti chtějí zbohatnout co nejdřív.“

A už jsme měli jeden z námětů – stručně a jednoduše objasnit, proč lék nestojí všude stejně, proč jsou v různých lékárnách různé doplátky, jakou roli mohou hrát množstevní slevy apod. Nejdříve jsme si však „pokusně“ mezi známými ověřili, že v tomto případě se vyplácí názornost a stručnost, což se vůbec nevylučuje.

Ale nepředbíhejme.

Začali jsme tím, že mezi lékárníky je mnoho talentovaných lidí, kteří kromě své profese věnují nebo věnovali hodně času tvůrčí práci. Připravili jsme fotografie a stručné přehledy tvorby – na výstavě jsme v první řadě zavzpomínali na spisovatelku Marii Kubátovou, která byla přesvědčena, že lékárna má v sobě nějaké kouzlo a že lékárník je vlastně kouzelník. Nevynechali jsme ani spisovatele Zdeňka Zapletala, absolventa FaF UK v Bratislavě. Ten po studiích pracoval sedm let jako lékárník,

ale po obrovském úspěchu románu Půlnoční běžci odešel na volnou nohu a začal se živit psaním.

Mezi dalšími umělci jsme uvedli rovněž grafika Jana Měřičku (také vystudovaný lékárník), nositele Ceny Vladimíra Boudníka. Měřička za svou publikaci „Špitál“ z roku 2010 získal v kategorii autorské knihy první cenu.

Mezi lékárníky jsou také úspěšní fotografové, rádi jsme na výstavní panely zařadili snímky lékárníka Jindřicha Makovičky z cyklu „Léčiva trochu jinak a jiné pokusy“. Možná si vzpomenete, že některé z těchto neopakovatelných fotografií jsme použili v roce 2011 na obálky Časopisu českých lékárníků a měly u vás velmi pozitivní odezvu.

Mistrem Svazu českých fotografů pro rok 2011 se stal kyjovský lékárník Milan Havlíček, na jehož webových stránkách je možné vidět i oceněnou reportáž „Houslař Jožka Krist“ a soubor „Slovácká krajina“. Sympatická je jeho úvaha, kterou jsme návštěvníkům výstavy také předložili: „Fotografuji pro kouzlo okamžiku, pro radost z povedeného záběru, pro svoje vzpomínky.“

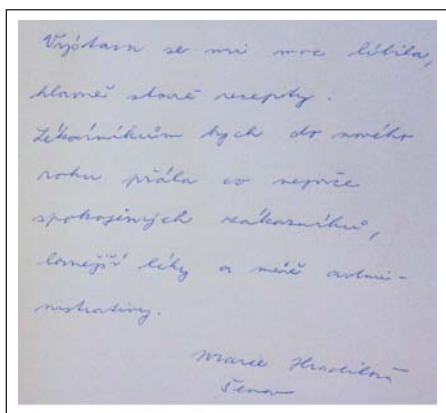
Část expozice jsme věnovali historii farmacie a lékárenství. Několik starých receptů, recepturních obálek (těsně před svou smrtí je naší redakci věnoval lékárník Jiří Šálený, někdejší člen redakční rady ČČL) a snímků stojatek ukázaly propastný rozdíl mezi lékárenstvím mezi dvěma světovými válkami, po válce až do roku 1989, a současností.

Čtenáře, kteří si výstavu v knihovně prohlíželi, jsme samozřejmě pozvali na Kuks, a do expozice Českého farmaceutického muzea jsme je lákali slibem, že každý návštěvník si sám může vyrobit tabletku nebo vylišovat čípek.

V části expozice nazvané „Od nás vždy jen to nejnovější, nejlepší, nejzdravější, nenahraditelné“ jsme nabídli ukázkou starých reklamních sloganů, dnes už docela kuriózně znějících inzerátů, ale i na svou dobu graficky velmi zdařilých a vtipných nabídek léků a (řečeno současným jazykem) doplňků stravy.

Poslední a nejobsáhlejší část výstavy připomněla, že do lékáren se chodí pro lék i pro radu. Nezapomněli jsme na zajímavá čísla, například že v současné době je v České republice kolem 2 500 lékáren. Upozornili jsme, že se pacienti nemají bát zeptat v souvislosti s léky na cokoliv. Že se mají ptát i na volně prodejná léčiva, že jim lékárníci rádi vysvětlí všechno potřebné, pokud například někdo vyzvedává léky na recept pro své starší rodiče, že je důležité konzultovat vzájemné kombinace současně užívaných léčiv nebo vhodné rozvržení dávek během dne apod.

Z návštěvní knihy výstavy *Vůně apatyky* v Ostravě-Michálkovicích.

Vážené lékárnice a vážení lékárníci, pokusili jsme se podle svého nejlepšího vědomí a svědomí vašim pacientům jednoduše vysvětlit, jak důležitá je vaše práce, a že ten, koho opravdu zajímá, co všechno lékárník musí znát a umět a v jak nepříznivých podmínkách je často nucen pracovat, se bude na lékárníky dívat jako na lidi, kteří chtějí a dovedou nemocnému pomoci. Výstava byla v knihovně instalována po dobu čtyř měsíců a těší nás, že se uskutečnila za velkého zájmu návštěvníků.

Snímky: Vladimír VRBOVSKÝ

VÝZNAMNÁ JUBILEA

prosinec 2013

85 let

PhMr. Helena Polenská
(OSL Benešov)

75 let

RNDr. Olga Absolonová, CSc.
(OSL Praha-východ)

70 let

Mgr. Hana Vacková
(OSL Jablonec nad Nisou)
RNDr. Růžena Tomanová
(OSL Svitavy)
Mgr. Ludmila Žďánská
(OSL Ostrava)

65 let

Mgr. Pavel Horák
(OSL Mladá Boleslav)
RNDr. Jana Gottwaldová
(OSL České Budějovice)
RNDr. Eva Kolářková
(OSL Teplice)
Mgr. Miloslava Votavová
(OSL Ústí nad Labem)
PhMr. Marie Poncová
(OSL Praha-východ)

60 let

RNDr. Jaroslava Roučková
(OSL Rakovník)
Mgr. Lenka Zahradníková
(OSL Klatovy)
RNDr. Eva Nováková
(OSL Liberec)
Mgr. Vladimíra Hazdrová
(OSL Teplice)
Mgr. Alena Murdychová
(OSL Chrudim)
PhMr. Zuzana Staňková
(OSL Brno + Brno-venkov)
Mgr. Vilma Frolová
(OSL Šumperk + Jeseník)
Mgr. Alice Holíková
(OSL Praha 4)
Mgr. Jitka Pecharová
(OSL Praha 4)
Mgr. Dagmar Bukačová
(OSL Nymburk)

55 let

PharmDr. Miloslava Horáčková
(OSL České Budějovice)
Mgr. Hana Žabková
(OSL Pardubice)
Mgr. Eva Marešová (OSL Praha 1)
Mgr. Dana Žáková
(OSL Brno + Brno-venkov)
Mgr. Ludmila Procházková
(OSL Třebíč)
PharmDr. Jitka Miletová
(OSL Nový Jičín)
PharmDr. Dana Houštická
(OSL Praha 2)
Mgr. Hana Šírová
(OSL Praha 8)
PharmDr. Eva Tománková
(OSL Praha 10)
Mgr. Miroslava Šachtová
(OSL České Budějovice)
PharmDr. Helena Hricová
(OSL Vsetín)
PharmDr. Jiří Švarc
(OSL Česká Lípa)

50 let

PharmDr. Jiří Stránský
(OSL Nymburk)
Mgr. Helena Piptová
(OSL Domažlice + Tachov)
PharmDr. Renata Česká
(OSL Karlovy Vary)
PharmDr. Luďka Hergethová
(OSL Sokolov)
PharmDr. Jana Stará
(OSL Sokolov)
PharmDr. Tomáš Šilar
(OSL Pardubice)
PharmDr. Milena Bímová
(OSL Semily)
PharmDr. Eva Kohnová
(OSL Uherské Hradiště)
Mgr. Irena Lavičková
(OSL Uherské Hradiště)
Mgr. Jana Nováková
(OSL Žďár nad Sázavou)
PharmDr. Martin Heger
(OSL Píseň)
PharmDr. Lina Al Yahya
(OSL Praha 4)
Mgr. Alena Ropková
(OSL Klatovy)
Mgr. Eva Smolná (OSL Liberec)

Upřímně blahopřejeme! **(člInk)**

Čemu nás učí nový švýcarský lékopis

(Z přednášky Dr. Mr. Zd. Rekořika, proslovené na členské schůzi Čsl. Lék. Společnosti dne 6. prosince 1933.)

Nastřnil jsem zde v hrubých rysech ráz Pharmacopoea Helvetica V, nového švýcarského lékopisu, blíže probral jsem jeho zajímavou stránku: galenika. Tato část farmacie bývá většinou odstrkována na vedlejší kolej. A přece jest zájem lékárníků samých, aby tuto vlastní svoji domenu nezanedbávali. Mají možnost se v ní uplatniti a ukázati, že lze v lékárnách pracovati a nebyti jenom expedienty. Takovou cestu nám ukazuje Pharmacopoea Helvetica V. Nepochybují, že jest řada těch, kteří vnesou námitku, že nelze v prostředně zařízené lékárně zhotoviti všechna ta léčiva, jak jsou švýcarským lékopisem předepsána. Musíme si uvědomiti, že nezadržíme pokrok ve farmacii, jestliže ulpíme na těch nejjednodušších operacích přípravy, spokojujících se tím někdy archaistickým vybavením našich lékárenských laboratoří. Tím jenom docílujeme, že prospěch uniká z našich rukou, odchází jinam.

Lékařnictví prochází čas od času velkými změnami. Byla to farmacie galenická, která byla skutečnou základnou lékařnictví. Trvala až do začátku 19. století. Léta následující patří farmacii chemické a naše doba, v níž žijeme, kloní se k farmacii

biologické, jak jsou nám toho důkazem sera, vacciny, organopreparáty. Zdá se, že by bylo dobře využiti pokroků biochemie a na jejích poznatcích vzkřísiti galeniku. Jak taková realizace vypadá, jest nám vodítkem lékopis, o němž jsem právě mluvil. Ne hrubé, násilné zpracovávání materiálu, ale upravené metody pracovní nás vedou k cíli.

Zde musí se dbáti, aby tato disciplína zůstala v rukou farmaceutů. Nezdá se hlavní otázkou, je-li možno vše připraviti v lékárně samé, ale aby to byli farmaceuti, kteří by na tomto poli našli svá zaměstnání. Jest mnohem modernějším názorem, aby se v lékárně prodávaly preparáty vyšlé z rukou kolegů pracujících v laboratoři či továrně, než aby jí byly dodávány odjinud. Musíme se učiti z chyb nedávné doby, doby farmacie chemické, která dnes většinou přešla do rukou nefarmaceutických.

Položil bych přímo otázku snadno zodpověditelnou. Jest možno, aby lékárník zhotovoval veškerá galenika v jakosti odpovídající dnešnímu stavu vědy ve své lékárně? V případě řádného vybavení laboratoře jistě ano. Ale nutno vzíti též ohled na dvě nejkrajnější meze v existenci lékáren. Jedny jsou na tolik zaměstnány expedicí, že jim nezbyvá čas a ani nemají vhodných místností k přípravě galenik. Druhým extrémem jsou lékárníky s malým provozem, kde snad by byly podmínky příznivější k věnování se této práci, ale spotřební množství jest nepatrné. Mezi těmito oběma skupinami zůstává určitý počet lékáren, kde by bylo možno věnovati se oběmu. Odkud však mají kryti dříve zmíněné dvě skupiny lékáren svoji potřebu galenik? Přihlédneme-li ke stavbě starého rakouského lékopisu, vidíme, že jest celý vybudován na systému připraviti v každé lékárně potřebné preparáty tohoto druhu. Moderní farmakopea musí však vzíti ohled na nynější skutečný stav a pak může se postaviti jen na jedno opravdu života schopné stanovisko: upravit předpisy k výrobě tak, aby byly skutečně na vědě odpovídající úrovni; snažiti se, aby bylo pamatováno na přípravu jak v malém tak ve velkém. Velmi důležitým při tom jest, aby lékárník, nakupující hotové preparáty, měl možnost si je přezkoušeti a posouditi, zda vyhovují požadavkům lékopisu. Galenika

v tomto směru snesou dobře srovnání s jinými druhy léčiv, ať již složitějšími přípravky chemickými nebo původu rostlinného a živočišného. U všech těch vhodným upravením zkušebních metod, zkouškami na totožnost a obsah účinných součástí, možno docíliti dostačující kontroly. Aplikace jest proveditelná i u galenik.

Časopis Československého Lékařnictva, č. 12/1933, str. 328

Lékařnické studium a jeho reforma

Příčinu dnešních vrcholně tísnivých poměrů v čsl. lékařnickém stavu je možno hledat ve dvou zhoubných chorobách, jimiž trpí, a to v nedostatečném vzdělání a jisté nedůvěře k společnému podnikání a práci. Zajímá nás především prvá nemoc, která v důsledku dnešního nepříznivého finančního postavení státu potrvá několik let, nestane-li se vleklou.

Lékařnickým studiem zabýval se stát naposledy v roce 1920, stanoviv zkoušku dospělosti jako nutný předpoklad pro vstup do praxe, nedělitelné to součásti farmaceutického studia. Malou a přece vítanou reformou stali se farmaceuti řádnými posluchači přírodovědecké fakulty a pro stav lékařnický to byla určitá vzpružující a osvobozující injekce, která ovšem bude působit poněkud později a již

jsou si vědomi hlavně ti, jimž není povolání lékařnické jen záležitostí a radostí z ročního obratu. Je jisté, a to si musíme upřímně doznati, že farmacie byla až do reformy leckdy asylem lidí ztroskotavších ve vyšších třídách střední školy a rozřešením rodičovské otázky „Kam s ním?“

Zavedením požadavku maturity rázem klesl počet nových aspirantů, výběr nastávajících lékařníků byl zostřen, až zase dnes všeobecným přeplněním ve všech oborech dostoupil čísla, které stojí za povšimnutí. Jinak se ale nezměnilo nic a tak vzdělání lékařnické je vybudováno podle studijního řádu, dožívajícího se roku 1933 sice mužného věku 40 let, která však znamenají pro přítomné vetché stáří.

K dosažení titulu magistra farmacie je nyní zapotřebí: zkouška dospělosti (pro absolventy reálky dodatečná maturita z latiny), dvouletá praxe ve veřejné lékárně, zakončená tyronskou zkouškou, poté následuje dvouleté universitní studium na přírodovědecké fakultě s 3 předběžnými zkouškami (z fyziky, chemie a botaniky) a rigorosem, jednak praktickým z chemie a farmakognosie, jednak theoretickým z chemie, farmakognosie a zkouškou u lékařníka-examinátora.

Dnešní lékařnické studium má celou řadu nedostatků primárních a jedním z nich je krátkodobost jeho trvání, takže se stěží vyčerpá předepsaný učební program, který zvládnut rychle posluchači, je vytlačován novými poznatky nemohoucími dozrát; druhotnou vadou je, že není maximální, nezahrnuje v sobě disciplíny nezbytné pro výzbroj moderního lékaře, totiž bakteriologii, biochemii, fyzikální cvičení, galenickou farmacii, hygienu, potravinářskou chemii (aspoň její základy spolu s cvičeními), preparativní chemii anorganickou a organickou, serologii a toxikologii spojenou s hrubým nárysem farmakologickým. Spěch, vyplývající z omezeného času, přirozeně ubírá ještě na ceně vzdělání mladého farmaceuty; theoretické vědomosti by tu jakési byly, ale jejich praktickému použití se naučí jen v základech, a ty se zapomínají po odchodu z university.

Z Mladé farmacie, pravidelné přílohy Časopisu Čsl. Lékařnictva

Černobílá inzerce

personální inzerce	64 Kč/1 cm ²
celá strana	34 000 Kč
1/2 strany	18 000 Kč
1/3 strany	13 000 Kč
1/4 strany	10 000 Kč
1/8 strany	6 000 Kč

Barevná inzerce

celá strana	
uvnitř časopisu	52 000 Kč
dvoustrana	80 000 Kč
2., 3. str. obálky	52 000 Kč
4. str. obálky	56 000 Kč
1/2 strany	27 000 Kč
1/3 strany	18 000 Kč
1/4 strany	15 000 Kč

Ceny jsou uvedeny bez DPH

Slevy

- Pro celoroční objednávku barevné inzerce poskytujeme slevy individuálně.
- Při opakování inzerátu bez jakékoli změny obsahu nebo grafické podoby poskytujeme od druhého zveřejnění slevu ve výši 10 % z původní ceny.
- V případě závazné objednávky inzerce na šest měsíců v jednom roce poskytujeme slevu 15 %.
- Za platbu předem hotově, složenkou nebo převodem z účtu do uzávěrky příslušného čísla poskytujeme slevu ve výši 5 %.

Agenturní provize řeší redakce individuálně.

Speciální nabídka

Inzerentovi, který do stejného čísla objedná barevnou inzerce (min. 1/4 strany), poskytujeme zdarma stejný rozsah (např. na podrobnější informace o produktu prezentovaném v barevném inzerátu, klinickou studii apod.; není však možné prezentovat další přípravek).

Příplatek za umístění

Za umístění inzerátu podle požadavku klienta (sudá, lichá strana; horní, dolní polovina strany; vnitřní, vnější část strany) účtujeme příplatek ve výši 15 % z ceny inzerátu.

Další služby

Vkládání letáku do časopisu po 3 Kč/ks při hmotnosti do 5 g. Přesáhne-li hmotnost letáku 5 g (A4, 80g papír ofsetový), max. do 45 g (3 x A4, 250g křída nebo nabídkový katalog do 16 stran, A4, 60g papír), účtujeme navíc 3 Kč/ks, do 40 stran 8 Kč/ks.

ČASOPIS ČESKÝCH LÉKÁRNÍKŮ

ceník a podmínky inzerce v roce 2014

Technické podmínky

1. Rastrové obrázky (fotografie):

Přijímáme veškeré obvyklé formáty, zejména TIFF, EPS, JPG (nejvyšší poměr kvalita/komprese) výhradně v režimu CMYK nebo stupních šedi v případě černobílých obrázků. Pokud obrázky budou dodány v režimu RGB, nemůžeme zaručit optimální barevné podání výsledného tisku. Minimální doporučené rozlišení je 300 dpi při dané velikosti obrázku.

2. Vektorové objekty

(písma, loga, kresby):

Preferujeme vektorové formáty EPS, AI, barevný režim výhradně CMYK. Pokud jsou obsaženy texty, je nutné provést převod do křivek. Černé texty, linky, rámečky a podobné objekty musí být složeny z čisté černé (C=0, M=0, Y=0, K=100), ne soutiskem.

3. Kompletní inzeráty, které mají být zakomponovány do stránek (např. 1/2 strany):

Tyto inzeráty dodávejte ve formátu PDF v režimu CMYK a ve křivkách. U objektů zasahujících k okraji stránky přidejte minimálně 3 mm na každé straně.

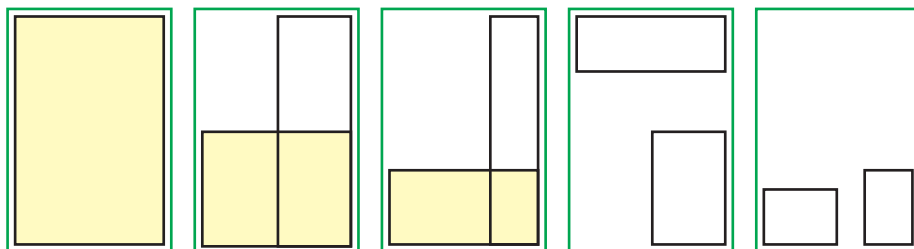
4. Hotové celostránkové inzeráty, do kterých nebudeme zasahovat:

Inzeráty je nutno dodávat v PDF, v křivkách, optimalizované pro komerční tisk, formát A4 s ořezovými značkami, spadávky (přesahy, přeplnění) u objektů zasahujících k okraji stránky přidejte minimálně 3 mm.

5. Kontakt:

Kontaktní osobou pro případ problému s vytvářením dat je K. Hoferková, e-mail: katavev@centrum.cz

INZERÁT OZNAČTE: název_rozměr_barevnost (např.: mast_93x136_4b)

1/1	1/2	1/3	1/4	1/8
210 x 297*	93 x 276	60 x 276	93 x 136	93 x 66
190 x 276	190 x 136	190 x 89	190 x 66	60 x 108

* Tento rozměr platí pro tisk na plnou stranu. Při zhotovení je nutno přidat po 3 mm nahoru a dolů na spadávání; na liché straně přidat 3 mm vpravo, na sudé 3 mm vlevo.

**Objednávky inzerce posílejte do redakce
Časopis českých lékárníků, Přívozká 6, 702 00 Ostrava
písemně faxem na číslo 596 114 844
nebo e-mailem na adresu casopis@lekarnici.cz**

Uzávěrky a distribuce ČČL v roce 2014

(uzávěrka inzerce / distribuce čísla)

č. 1:	3. 1. / 27. 1.	č. 5:	5. 5. / 26. 5.	č. 9:	1. 9. / 25. 9.
č. 2:	3. 2. / 25. 2.	č. 6:	2. 6. / 25. 6.	č. 10:	1. 10. / 24. 10.
č. 3:	3. 3. / 25. 3.	letní dvojčíslo		č. 11:	3. 11. / 26. 11.
č. 4:	1. 4. / 25. 4.	7–8:	14. 7. / 8. 8.	č. 12:	20. 11. / 17. 12.

**Storno objednávky do posledního pracovního dne před uzávěrkou
70 % z ceny, storno po uzávěrce 100 % ceny.**